

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

KALENDARIUM

kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” 2020/2021

cz. 1: wrzesień – grudzień 2020 r.

Szanowne i Szanowni

Nauczycielki i Nauczyciele, Bibliotekarki i Bibliotekarze, Mamy i Tatusiowie!

Za nami trudna końcówka roku szkolnego, nietypowe wakacje, a przed nami nowy rok szkolny, który niesie wiele pytań i niepokojów. Jak przebiegać będzie epidemia Covid-19? Czy uczniowie będą mieć zajęcia stacjonarne, czy powtórzą się okresy nauczania zdalnego? Być może coraz więcej uczniów będzie korzystać z edukacji domowej, zdając w szkole okresowe egzaminy.

Pamiętajmy, że odpowiednio dobrana wspólna lektura może być terapią i dla dzieci, i dla dorosłych w czasach, kiedy mierzymy się z zupełnie nową, trudną rzeczywistością. W tym roku szkolnym będzie pewnie mniej wycieczek, wspólnych wyjść do kina czy teatru, na wystawy i koncerty. Warto jednak zadbać o aktywność na świeżym powietrzu, wyprawy do lasu, na łąkę, do gospodarstw ekologicznych. Może uda się zorganizować na obrzeżach szkolnego boiska ogród z grządkami warzywnymi?

Dobrym pomysłem jest przygotowanie grządek z europalet lub skrzyń, czy nawet większych pojemników po farbach. Napelnijmy je ziemią i uprawiajmy własne warzywa. Dzieci to uwielbiają! Uczą się przy tym odpowiedzialności, planowania, ćwiczą motywację. Warzywa można wspólnie zjeść, przekazać osobom potrzebującym lub wystawić na aukcji, a za uzyskane pieniądze kupić książki. Można też wykupić za nie obiady dla wybranej osoby niepełnosprawnej, w czym może pomóc Stowarzyszenie Spa dla Mam (<https://wspieramy-mamy.pl>).

Pomysłów jest wiele – ważna jest wspólnota działań, która staje się zaczynem społeczeństwa obywatelskiego.

Proponujemy, by nowy rok szkolny poświęcić na edukację ekologiczną, także poprzez czytanie. Ważne, by wszyscy uczniowie dowiedzieli się, co każdy z nas może zrobić, żeby uchronić Ziemię przed dalszą degradacją, wywołaną niszczeniem środowiska i zmianami klimatycznymi, a jej mieszkańców przed katastrofami i pandemiemi.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Oto kilka propozycji książek dla dzieci o tematyce ekologicznej:

- **Dziwolągi** – Cristóbal León i Cristina Sitja Rubio
- **W lesie** – Anouck Boisrobert, Louis Rigaud
- **W głębinach oceanu** – Anouck Boisrobert, Louis Rigaud
- **Eco song** – Justyna Stefańczyk
- **Seria: Dbamy o naszą planetę. Nie sami – z rodzicami! Pstryk! Jak oszczędzać energię; Faj! Jak mniej śmiecić; Plusk! Jak oszczędzać wodę; Uff! Jak dbać o powietrze** – Núria i Empar Jimenez
- **Hela Foka. Historie na fali** – Renata Kijowska
- **Kicia Kocia. Co z tymi śmieciami?** – Anita Głowińska
- **Śmieci. Najbardziej uciążliwy problem na świecie** – Gerda Raidt
- **Zwierzaki Wajraka** – Adam Wajrak
- Zielona przygoda Pomarańczowej Skarpety, Niebieska przygoda kłowna Pyzola oraz Żółta przygoda Zenobiusza – Iwona Czarkowska
- **Ekologiczne dzieciaki. 100 rzeczy, które możesz zrobić, by ocalić planetę** – Kim McKay, Jenny Bonin
- **Dlaczego my mamy oszczędzać wodę?** – Aleksandra Szkoda
- **Plastik fantastik?** – Eun-Ju Kim
- **Książka o śmieciach** – Stanisław Łubieński

W KAŻDYM MIESIĄCU czytamy jedną książkę na tematy ekologiczne lub jej ważne fragmenty. Zastanówmy się, jak możemy włączyć się w działania proekologiczne i ochronę Ziemi. Zaprośmy ekologów na spotkania w szkole, żeby opowiedzieli, jak każdy z nas może się przyczynić do zahamowania grożącej nam katastrofy ekologicznej. Ustalmy plan działania na każdy miesiąc nowego roku szkolnego.

Oprócz tego proponujemy Państwu oczywiście czytanie dzieciom znakomitych książek wpisanych na Złotą Listę Fundacji, w tym tytułów nagrodzonych w Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży.

Zapraszamy również do śledzenia www Fundacji, naszego Facebooka i Instagrama – znajdą tam Państwo m.in. recenzje dobrych książek dla dzieci i wiele ważnych informacji nt. kampanii CPCD oraz wydarzeń związanych z kulturą i czytaniem.

<https://www.facebook.com/calapolskacztyadzieciom>
<https://www.instagram.com/calapolskacztyadzieciom>

Przypominamy, że rok 2020 został ogłoszony rokiem Jana Pawła II, Leopolda Tyrmanda i Bitwy Warszawskiej.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

WRZESIEŃ

- **1 września – rozpoczęcie roku szkolnego!**

Zapraszamy nauczycieli, bibliotekarzy i inne osoby zainteresowane współpracą z Fundacją w charakterze Lidera kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” do podjęcia działań w swoich placówkach. W październiku planujemy rejestrację online do programu na stronie internetowej Fundacji.

- Tworzymy **Szkolne Dyskusyjne Koła Miłośników Książek** (przy bibliotece, w klasie).
- Zachęcamy rodziny do czytania dzieciom – 20 minut dziennie. Codziennie! – i tworzenia **Klubów Czytających Rodzin** (np. przy przedszkolu, przy szkole, przy bibliotece). Idei rodzinnego czytania, a także promowaniu i wspieraniu działań Klubów poświęcona jest fundacyjna strona: www.rodzinneczytanie.pl.
- Zachęcamy szkoły podstawowe do wprowadzenia – jako programu wychowawczego lub profilaktycznego – programu nauczania wartości **Wychowanie przez czytanie** w oparciu o książki: *Z dzieckiem w świat wartości* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej, będącej przewodnikiem dla prowadzących zajęcia, oraz zbioru opowiadań o wartościach moralnych dla starszych dzieci i nastolatków pt. *Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach* (Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2016 i następne wydania).

W tomie tym znajdziemy 15 opowiadań znakomitych autorów o 15 wartościach moralnych:

1. *Szacun i gorzka czekolada* – Barbary Kosmowskiej (o szacunku)
2. *System* – Pawła Beręsewicza (o życzliwości)
3. *Niebieska kredka* – Katarzyny Ryrych (o uczciwości)
4. *Dolina jeleni* – Wojciecha Cesarza (o odpowiedzialności)
5. *Kacper* – Katarzyny Terechowicz (o odwadze)
6. *Szczęśliwego Nowego Roku* – Katarzyny Ryrych (o samodyscyplinie)
7. *Nędzny tchórz* – Pawła Beręsewicza (o pokojowości)
8. *Koszulka z numerem sześć* – Barbary Kosmowskiej (o sprawiedliwości)
9. *Burza* – Katarzyny Terechowicz, Wojciecha Cesarza (o wolności)
10. *Rajski ptak* – Katarzyny Ryrych (o przyzwoitości)
11. *Pech* – Pawła Beręsewicza (o optymizmie)
12. *Sztuka programowania* – Wojciecha Cesarza (o przyjaźni)
13. *Złomek* – Katarzyny Ryrych (o solidarności)
14. *Fan-fatalne zauroczenie* – Barbary Kosmowskiej (o pięknie)
15. *Genialny Pomył* – Andrzeja Maleszki (o mądrości)

Na podstawie ww. opowiadań Fundacja przygotowała scenariusze lekcji dostępne na: <https://calapolskaczytadzieciom.pl/wychowanie-przez-czytanie>.

Na tej samej stronie można wysłuchać i obejrzeć wypowiedzi nauczycielek o Programie.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

W drugim tomie *Gorzkiej czekolady*, wydanym w 2018 roku, proponujemy opowiadania o emocjach i mechanizmach psychologicznych, których znajomość pozwoli młodzieży lepiej poznać siebie i innych ludzi, a także lepiej rozumieć własne oraz cudze zachowania i decyzje. Każde opowiadanie zawiera słowniczek pojęć psychologicznych i uzupełnione jest rozmową z psychologiem. Jest to przewodnik do wprowadzania młodych ludzi w świat wewnętrzny, w tym emocji oraz wartości moralnych.

Tom zawiera 13 opowiadań pióra popularnych autorów dla młodzieży:

1. *Gdy rozum śpi* – Katarzyny Ryrych (o samoregulacji emocji)
 2. *Wieża ciśnień* – Kazimierza Szymeczki (o manipulacji)
 3. *Włoskie wakacje* – Katarzyny Majgier (o narcyzmie)
 4. *Pstryk* – Pawła Beręsewicza (o mechanizmie kozła ofiarnego)
 5. *Młode koty* – Katarzyny Ryrych (o upokorzeniu)
 6. *Wywiad* – Katarzyny Majgier (o asertywności)
 7. *Pierwsze skrzypce* – Katarzyny Ryrych (o przemocy emocjonalnej)
 8. *Preppers* – Kazimierza Szymeczki (o macyzmie)
 9. *Życie pożyczone* – Katarzyny Majgier (o poczuciu własnej wartości)
 10. *Tetris* – Kazimierza Szymeczki (o konwencjach społecznych)
 11. *Dziewczyna mistrza* – Katarzyny Ryrych (o złej miłości)
 12. *Rycerz na czarnym rumaku* – Kazimierza Szymeczki (o rytuale inicjacji)
 13. *Droga na południe* – Katarzyny Terechowicz (o altruizmie)
- **2 września przypada rocznica urodzin Czesława Janczarskiego**, poety, autora książek dla dzieci. Poczytajmy młodszym dzieciom jego utwory: *Jak Wojtek został strażakiem*, *Przedszkole na Kole*, *Wesoły Florek*, *Świerszczykowe nutki*, *Gdzie mieszka bajeczka*, *Przygody i wędrówki Misia Uszatka*, *Srebrnogrzywek*, *Abecadło przyrodnicze*, *Nowi przyjaciele Misia Uszatka*, *Gromadka Misia Uszatka* i inne.
 - **4 września obchodzimy rocznicę urodzin Jerzego Ficowskiego**, odkrywającego obecnie na nowo poety, eseisty, autora tekstów piosenek, prozaika, tłumacza, wielkiego znawcy życia i twórczości Bruno Schulza (m.in. *Regiony wielkiej herezji*) oraz kronikarza i piewcy kultury polskich Cyganów. Poczytajmy dzieciom jego utwory napisane specjalnie dla nich: *Gałązka z drzewa słońca*, *Tęcza na niedzielę*, *Syrenka*, *Lodorosty i bluszczary*. Ze starszymi dziećmi można obejrzeć film Joanny Kos-Krauze i Krzysztofa Krauze pt. *Papusza* o romskiej poetce, której twórczość odkrył i upowszechnił Jerzy Ficowski, lub przeczytać fragmenty jego książki *Cyganie na polskich drogach*. Starsi uczniowie mogą sięgnąć po bogaty wybór jego pięknych i poruszających wierszy pt. *Lewe strony widoków*.
 - **8 września – Dzień Dobrej Wiadomości**. Proponujemy rozszerzyć jego przesłanie na cały miesiąc (lub nawet rok!) i zamiast zamartwiać się nieustannie, zaczynać dzień w domu, przedszkolu, szkole pytaniem: „**Z czego będziemy się dziś cieszyli?**” (warto przy okazji przeczytać dzieciom książkę czeskiego autora Zdeňka Svěráka *Ucieszki Cieszka*, która przedstawia taką właśnie filozofię i praktykę życia tytułowego bohatera). Możemy przygotować zabawne cytaty literackie na każdy dzień w roku, gromadzić dobre, kulturalne dowcipy – nieraniące nikogo, pozbawione treści rasistowskich, seksistowskich czy homofonicznych. Kończmy dzień pytaniem: „Co dobrego wydarzyło się dzisiaj?”.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Poprośmy nieco starsze dzieci, by przez tydzień oglądały lub słuchały wiadomości i zapisywały, ile było w nich informacji złych, ile neutralnych, a ile pozytywnych. Omówmy te proporcje – media kreują obraz złego świata, zła wiadomość to dla mediów dobra wiadomość, bo lepiej się „sprzedaje”, czyli bardziej zainteresuje widzów i słuchaczy. Starajmy się przekazywać sobie nawzajem dobre wiadomości i stosujmy metodę „Trzech sit” eliminowania z naszego życia informacji niepotrzebnych bądź szkodliwych, np. fałszywych (metoda jest opisana szerzej w książce *Z dzieckiem w świat wartości* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej). Piękną piosenkę o zamianie zmartwienia na marzenie śpiewa Ania Broda (<https://www.youtube.com/watch?v=C6czihZhZ00>).

- **8 września to także Międzynarodowy Dzień Alfabetyzacji**, ustanowiony przez UNESCO w roku 1965. Walkę z analfabetyzmem, także funkcjonalnym, Komisja Europejska uczyniła priorytetem swoich działań edukacyjnych. Porozmawiajmy z uczniami o skutkach analfabetyzmu czy nieznajomości języka w kraju, do którego się przyjeżdża. A także o tym, czym jest i jak powstaje analfabetyzm funkcjonalny. Zorganizujmy dyskusję „Jak skutecznie zapobiegać analfabetyzmowi?”. Można przygotować wnioski i wysłać je do Komisji Europejskiej. Przy okazji pokażmy dzieciom różne rodzaje pisma – obrazkowe, klinowe, supełkowe, alfabet Braille’a itp. Porozmawiajmy o kulturze bez pisma oraz o tym, co zyskujemy dzięki umiejętności czytania i pisania. Opowiedzmy uczniom o życiu głochoniewidomej od niemowlęctwa Amerykanki Hellen Keller, która dzięki swej niezwyklej opiekunce Anne Sullivan poznała język, ukończyła z wyróżnieniem studia, została pisarką, prowadziła działalność naukową i społeczną, nauczyła się także kilku języków!
- **9 września – Międzynarodowy Dzień Urody** – przeczytajmy rozdział *Piękno* w książce *Z dzieckiem w świat wartości* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej oraz opowiadanie Barbary Kosmowskiej *Fan-fatalne zauroczenie* z tomu *Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach*, by uzmysłowić dzieciom różne rodzaje piękna i rolę piękna wewnętrznego – pełnej dobra i akceptacji postawy wobec życia, ludzi, innych istot. Starszym uczniom można przeczytać opowiadanie *Matriona* Aleksandra Sołżenicyna o pięknie wewnętrznym człowieka.
- **10 września – Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom**. Problem samobójstw dzieci i młodzieży jest bardzo poważny, każdego roku wzrasta liczba młodych ludzi, którzy próbują odebrać sobie życie. Wielu z nich, niestety, robi to skutecznie. Porozmawiajmy o różnych sposobach radzenia sobie z sytuacjami, które wydają nam się bez wyjścia. O rozwiązywaniu problemów oraz o ważnej roli osób, które możemy powiadomić lub poprosić o pomoc, gdy życie nas przerasta. A także – do jakiej instytucji lub do jakiego specjalisty możemy się zwrócić się o pomoc? Ważne jest też, by każdy z nas uświadomił sobie, że może kogoś wesprzeć, a nawet ocalić mu życie – słowem, konkretną pomocą, akceptacją, zachętą, obecnością. I co szczególnie ważne w dobie hejtu internetowego, tworzenia klasowych klik i praktyki wykluczania/dręczenia osoby „odmiennej” od innych: że nieprzyjazne, wrogie zachowanie kolegów, a nawet ich na pozór niewinne i w intencji zabawne zachowanie lub nieprzemyślane złośliwe uwagi i zachowania mogą mieć tragiczne następstwa – mogą kogoś bardzo zranić, a nawet popchnąć do dramatycznej decyzji o samobójstwie. Przeczytajmy młodszym dzieciom (od 8 lat) opowiadanie o białym marszu po śmierci uczennicy z tomu Małgorzaty Szyszko-Kondej Wtorek, godz. 15.00, a starszym uczniom

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

(od 11 lat) opowiadania: *Pierwsze skrzypce* Katarzyny Ryrych oraz *Pstryk* Pawła Beręsewicza z II tomu Gorzkiej czekolady. Znakomitą książką obnażającą mechanizm hejtu, który może doprowadzić ofiarę do samobójstwa, jest też *Siedem dni* Eve Ainsworth (od 12 lat). Przeczytajmy też z uczniami lub omówmy z nimi rozmowy z psychologami z II tomu *Gorzkiej czekolady* na temat przyczyn dręczenia innych – lektura i dyskusja na temat tej książki może dać początek autorefleksji, wglądu we własną motywację i zmiany postawy.

- **12 września przypada rocznica urodzin Stanisława Lema** – pisarza, eseisty, filozofa, futurologa, autora powieści i opowiadań fantastycznonaukowych, m.in. *Solaris*, *Bajki robotów*, *Opowieści o pilocie Pirxie*. Zachęćmy uczniów do sięgnięcia po te znakomite, często prorocze książki. Młodzieży możemy przeczytać fragmenty biografii Stanisława Lema autorstwa Wojciecha Orlińskiego pt. *Lem. Życie nie z tej ziemi*.
- **13 września przypada rocznica urodzin Juliana Tuwima**, jednego z najpopularniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego, pisarza, autora tekstów piosenek. Jego wiersz *Lokomotywa* stał się oficjalnym sygnałem rozpoczynającym Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, organizowany od 2002 roku przez naszą Fundację.
- **13 września urodził się Roald Dahl**, pisarz, scenarzysta i publicysta, autor m.in. znanych utworów dla dzieci: *Jakubek i brzoskwinia olbrzymka*, *Charlie i fabryka czekolady*, *Wielkomilud*, *Matylda*, z których część została sfilmowana. Książka o mądrej, uwielbiającej czytać Matyldzie znalazła się w pierwszej, 23-tomowej kolekcji pereł literackich „Cała Polska czyta dzieciom”. Warto przeczytać dzieciom tę fascynującą, ale i prowokującą książkę.
- **19 września – Dzień Dzikiej Flory, Fauny i Naturalnych Siedlisk, a także Dzień bez Samochodu** – tego dnia warto rozpocząć edukację ekologiczną.
- **21 września – Międzynarodowy Dzień Pokoju**. Warto na szkolne i rodzinne czytanie wybrać książkę Pawła Beręsewicza *Czy wojna jest dla dziewczyn* i podyskutować o jej przesłaniu: wojna nie jest dla nikogo! Znakomitymi lekturami będą też – traktujące o późniejszych latach wojny i okupacji: dla młodszych czytelników – *Asiunia* oraz *Mój tato szczęściarz* Joanny Papuzińskiej, *Bezsenna Jutki* Doroty Combrzyńskiej-Nogali, *Wojna na pięknym brzegu* Andrzeja Grabowskiego, a także – dla dzieci w wieku 10+ *Arka czasu* Marcina Szczygielskiego (książka otrzymała Grand Prix III edycji Konkursu Literackiego im. Astrid Lindgren organizowanego przez Fundację) lub *Rutkę* Joanny Fabickiej. Przeczytajmy także starszym uczniom wiersze wojenne (np. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Jerzego Ficowskiego) i podyskutujmy z dziećmi o grozie wojny i jej skutkach. Porozmawiajmy też z nimi o współczesnych wojnach, np. w Syrii, Afganistanie, na Ukrainie. Wybierzmy ciekawe artykuły na ten temat. Ważnym wydarzeniem mogłoby być spotkanie z osobą, która przeżyła działania wojenne – posłuchanie wspomnień dziadków, weteranów wojennych lub uczestników misji pokojowych w czasie współczesnych wojen.
- **29 września obchodzimy Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania**, ogłoszony przez Polską Izbę Książki po raz pierwszy we wrześniu 2001 roku, cztery miesiące po rozpoczęciu naszej kampanii czytania dzieciom, gdy temat czytania na głos stał się społecznie dostrzeżony.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Proponujemy, by **we wszystkich przedszkolach i szkołach** zainaugurować tego dnia codzienne głośne czytanie dzieciom – o ile nie nastąpiło to wcześniej.

- **29 września** przypada też rocznica urodzin Janiny Porazińskiej – autorki książek dla dzieci i młodzieży, współzałożycielki „Płomyka”. Przypomnijmy sobie jej utwory: *Kichuś majstra Lepigliny*, *W Wojtusiowej izbie*, *Wesoła gromadka*, *Legendy*, *Maciuś Skowronek*, *Smyku, smyku na patyku* (wiersze), *Kto mi dał skrzydła* (o Janie Kochanowskim) czy *Szewczyk Dratewka*.
 - **30 września** jest **Dniem Chłopaka**. Proponujemy wspólne spisanie charakterystycznych cech chłopców, a także cech szczególnie u nich cenionych przez innych. Stwórzmy wspólnie wizerunek idealnego chłopaka. Przypomnijmy postaci chłopców w literaturze – a jest ich bardzo, bardzo wiele!
-

PAŹDZIERNIK

- **Październik to Miesiąc Bibliotek Szkolnych.** Wizyta w bibliotece – obowiązkowa! Piękne postaci bibliotekarek spotkamy w książkach *Matylda* Roalda Dahla czy *Arka czasu* Marcina Szczygielskiego.
- **1 października – Międzynarodowy Dzień Wegetarianizmu** – porozmawiajmy z dziećmi o tej idei. Dlaczego po osiągnięciu dorosłości warto zrezygnować z jedzenia mięsa lub znacznie je ograniczyć? Dlaczego zyska na tym nasze zdrowie i jakość życia na Ziemi, a także – paradoksalnie – zmniejszy się widmo głodu ludzkości?
- **1 października** obchodzimy **Międzynarodowy Dzień Muzyki**. Posłuchajmy z dziećmi fragmentów muzyki znanych kompozytorów. Zapoznajmy je z biografią i twórczością któregoś z nich, np. Fryderyka Chopina, Stanisława Moniuszki, Ignacego Jana Paderewskiego, Karola Szymanowskiego, Henryka Wieniawskiego czy Henryka Góreckiego. Polecamy do czytania książki: *Mały Chopin* Michała Rusinka, *W podróży ze skrzypcami* Anny Czerwińskiej – Rydel, *Operowe stra...aaa...achy* Izabelli Klebańskiej. Warto też wybrać się z dziećmi na koncert lub posłuchać razem dobrej muzyki w domu – zachęcamy do zajrzenia na stronę Fundacji do działu **Mądrze razem w domu** (<https://calapolskaczytadzieciom.pl/dla-rodzicow/aktualnosci-rodzice/muzyka-jest-dla-wszystkich>), gdzie znajdą Państwo przygotowane we współpracy z fundacją „Muzyka jest dla wszystkich” odpowiedzi, jak rozwijać muzyczne zainteresowania, talenty i kompetencje dzieci. Wprowadzenie dzieci w świat muzyki i zachęcenie ich do nauki gry na wybranym instrumencie to także znakomity trening dla ich umysłu i charakteru – rozwija słuch, poczucie rytmu, koordynację, pamięć muzyczną, potrzebę obcowania ze sztuką, buduje w mózgu połączenia neuronalne obsługujące wieloaspektowe czynności umysłowe i fizyczne (np. gra na fortepianie

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

wymagająca koordynacji obu rąk, oczu, a nawet nogi, świetnie przygotowuje do abstrakcyjnego, matematycznego myślenia!). Granie na instrumencie uczy też dyscypliny i odpowiedzialności, rozwija pracowitość, wycucie piękna, wrażliwość, a nawet umiejętność współpracy, gdy dziecko śpiewa w chórze lub gra w zespole/orkiestrze, a w przyszłości pozwoli w sposób akceptowalny społecznie wyrażać nawet najbardziej burzliwe emocje.

- **1 października** to także **Światowy Dzień Ptaków**. Proponujemy nagrać z tej okazji z dziećmi audycję radiową na podstawie wiersza *Ptasie radio* Juliana Tuwima. Można wspólnie posłuchać nagranych śpiewów ptaków i nauczyć się rozpoznawać ich głosy. Można przeprowadzić konkurs – kto zna najwięcej baśni, legend, opowiadań, powieści, wierszy, w których występują ptaki. W ramach edukacji ekologicznej porozmawiamy o potrzebach i zwyczajach ptaków, a także o tym, jak wiele ptaków ginie przez działania ludzi i dlaczego.
- **1 października** przypada również **Międzynarodowy Dzień Osób Starszych**. Zapraszamy je do czytania w przedszkolach i szkołach, nawiążmy kontakty z Klubami Seniorów i Uniwersytetami Trzeciego Wieku. Kontakt międzypokoleniowy będzie znakomitą nauką i atrakcją dla obu pokoleń. Polecamy do czytania książki *Wypożyczalnia babć* Marii Czernik, *Dziadek na huśtawce* Renaty Piątkowskiej, *Cukierek dla dziadka Tadka* Ivony Březinovej, *Mój dziadek był drzewem czereśniowym* Angeli Nanetti, oraz *Ebsen i duch dziadka* Kim Fupz Aakeson (uwaga: dwie ostatnie dotyczą śmierci).
- **2 października** obchodzimy **Międzynarodowy Dzień bez Przemocy**. Warto sięgnąć do rozdziału *Pokojowość* z książki Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej. Porozmawiamy o wszelkich przejawach przemocy w szkołach: emocjonalnej, słownej, fizycznej, cyberprzemocy, a także instytucjonalnej. Nauczmy dzieci porozumiewać się w sytuacjach rozbieżnych poglądów czy interesów bez użycia siły czy innej formy przemocy (krzyku, obraźliwych słów), wykorzystując metodę Marshalla Rosenberga, opisaną w podręczniku *Porozumienie bez przemocy*. Proponujemy lekturę książki *Szary* Moniki Błądek nagrodzonej w IV Konkursie Literackim im. A. Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży. Ważnymi głosami przeciwko przemocy będą też: *Która to Malala?* Renaty Piątkowskiej, *Iqbal* Francesca d'Adamo, a dla starszych uczniów – *Siedem dni* Eve Ainsworth, *Chłopiec z latawcem* – Khaleda Hosseiniego.
- **4 października** jest **Światowym Dniem Zwierząt**. Jako lekturę wybierzmy tego dnia – i przy wielu kolejnych okazjach – wiersze i książki o zwierzętach. Szczególnej uwadze polecamy *Opowiadania o zwierzętach* polskich autorów, wydane przez Wydawnictwo Literatura. Miłą lekturą będzie też *Pamiętnik grzecznego psa* Katarzyny Terechowicz i Wojciecha Cesarza, a dla młodszych dzieci *Alfabet wśród zwierząt* Katarzyny Marciniak oraz *Mały atlas zwierzaków* (a także: *...ptaków, ...motyli*) Ewy i Pawła Pawlaków. Dobrym wyborem będą również książki Adama Wajraka *Lolek* czy *Wilki* – na pewno wciągną młodych słuchaczy w poruszające historie opisanych zwierząt. Warto też poczytać uczniom znakomite książki nieco zapomnianych autorów, zamieszczone w pierwszej kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom”: *Słoń Birara* podróżnika Ferdynanda Ossendowskiego, o wielkiej przyjaźni chłopca i słonia, a także zabawne opowiadania wyjaśniające pochodzenie charakterystycznych cech afrykańskiej fauny *Wielkie czyny szympansa Bajbuna Mądrego nadwornego doradcy lwa*

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Samby Mocnego pióra Kamila Giżyckiego. Znakomitymi książkami o tej tematyce, choć przewrotnie ujętej, są też: *Pajęczyna Charlotty* E.B. White oraz *Minu* Anne M. Schmidt – obie z drugiej kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom”.

Zachęcamy do obejrzenia bogatych materiałów wideo na temat zwierząt, dostępnych na www.calapolskacztyadzieciom.pl/xix-otcd. Posłuchacie takich pisarzy, znawców zwierząt oraz popularyzatorów książek jak: dr Tomasz Samojlik, Łukasz Wierzbicki, Adam Wajrak, Dorota Sumińska, Małgorzata Kur, Pan Poeta, Marcin Kozioł, Urszula Kowalczyk, Dorota Koman.

- **6 października przypada rocznica urodzin Marii Dąbrowskiej**, powieściopisarki, eseistki, dramatopisarki i tłumaczki, autorki tetralogii powieściowej *Noce i dnie*. Przypomnijmy młodzieży jej utwory.
- **8 października 1621 roku urodził się Jean de la Fontaine**, poeta francuski, autor *Bajek*, które na stałe weszły do repertuaru lektur zarówno dorosłych, dla których powstawały, jak i dzieci.
- **9 października przypada rocznica urodzin Agnieszki Osieckiej**, poetki, autorki tekstów piosenek, sztuk scenicznych, a także utworów adresowanych do dzieci, m.in. *Dzień dobry, Eugeniuszu*, *Zaszumiła jesienią*, *Kolęda myszki*, *Wzór na diabelski ogon*.
- **10 października – Noc Bibliotek 2020**. Hasłem tegorocznego ogólnopolskiego święta bibliotek jest „Klimat na czytanie”. Prosimy zaglądać na stronę internetową wydarzenia: nocbibliotek.ceo.org.pl, szczegółowe informacje będą dostępne już wkrótce. Głównym organizatorem Nocy jest Centrum Edukacji Obywatelskiej, nasza Fundacja od początku współpracuje przy organizacji wydarzenia w zakresie programu dla dzieci i młodzieży.
- **14 października świętujemy Ogólnopolskie Urodziny Książkowego Misia**. Tradycyjnie zachęcamy naszych Liderów do uroczystych obchodów Urodzin Misia w szpitalach dziecięcych oraz we wszystkich placówkach wychowawczo-edukacyjnych – z tortem na miodzie, „mruczankami”, konkursami, nauką urodzinowych manier, w tym składania życzeń, zabawami dla dzieci, a także do organizowania lokalnych konkursów na „Najładniejszy lub najciekawszy prezent dla Misia”. Czytamy książki o Misiach: od Kubusia Puchatka, Misia Uszatka, Paddingtona, aż po Misia Otto z książki Tomiego Ungerera. Proponujemy też książkę o wojennych losach bohatera spod Monte Cassino – niedźwiedzia Wojtka z książki Łukasza Wierzbickiego *Dziadek i niedźwiadek* (do obejrzenia filmiki autora na www Fundacji w zakładce XIX OTCD) oraz nieco już zapomniane dzieło Bronisławy Ostrowskiej *Bohaterski miś, czyli przygody pluszowego niedźwiadka na wojnie, dla dzieci od lat 10 do 100*.
- **14 października przypada Dzień Nauczyciela – Święto Edukacji Narodowej**. Wszystkim Nauczycielom składamy najserdeczniejsze życzenia! Jednocześnie polecamy znakomitą książkę dr Marzeny Żylińskiej, pedagoga, *Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie przyjazne mózgowi*. „To książka, w której zostały zebrane wnioski płynące z neuronauk. Dzięki

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

postępowi tych nauk możemy dziś zweryfikować stosowane w domach, w przedszkolach i szkołach metody nauczania. Neurobiolodzy obalają wiele wygodnych dla rodziców i nauczycieli mitów i pokazują, jak wiele zależy od nas dorosłych. To my, tworząc określone środowisko, decydujemy o tym, czym będą zajmować się dzieci. Ich aktywność znajduje odzwierciedlenie w strukturze sieci neuronalnej, można nawet powiedzieć, że rzeźbi ich mózgi. Dlatego z wnioskami płynącymi z neuronauk powinni zapoznać się zarówno rodzice, nauczyciele, jak i studenci kierunków pedagogicznych, a także wszyscy, którzy chcą się dowiedzieć, jak lepiej wykorzystać potencjał dzieci. Jeśli szkoła ma być źródłem prawdy o świecie, sama nie może ignorować wiedzy o tym, jak przebiegają procesy uczenia się". Dr Marzena Żylińska jest też autorką interaktywnych książek dla dzieci: *Dzieciństwo to nie wyścigi* oraz *Mędzy kijem a marchewką*.

- **16 października – Światowy Dzień Żywności** może być okazją do przeprowadzenia lekcji lub cyklu zajęć na tematy: prawidłowego odżywiania, niemarnowania żywności, dokonywania racjonalnych zakupów, wykorzystywania resztek żywności, dzielenia się żywnością. Zainicjujmy w naszych miejscowościach powstawanie Jadłodzielni, gdzie można podzielić się żywnością z osobami potrzebującymi. W czasie pandemii obowiązywać będą na pewno zaostrzone przepisy dotyczące Jadłodzielni, należy się z nimi zapoznać i ich przestrzegać.
- **19 października urodził się Philip Pullman**, pisarz brytyjski, autor powieści fantastycznych dla młodzieży, m.in. *Byłem szczurkiem!... albo purpurowe pantofelki*, *Jacek na sprężynach*, *Zegar, czyli nakrecona opowieść*, *Przerwany most* oraz trylogii *Mroczne materie*.
- **21 października urodził się Edmund de Amicis**, pisarz włoski, autor powieści i nowel o tematyce społeczno-obyczajowej, któremu największą popularność przyniosła książka *Serce*. Polecamy ją w uwspółcześnionej wersji językowej wydanej przez tygodnik „Polityka” w pierwszej kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom”.
- **24 października** przypada **Międzynarodowy Dzień Bibliotek Szkolnych**. Dziękujemy Paniom Bibliotekarkom i Panom Bibliotekarzom za ich pracę na rzecz czytelnictwa!
- Organizujemy **Kluby Motyli Książkowych** dla najmłodszych czytelników. Ideą Klubów Motyli Książkowych tworzonych przy bibliotekach publicznych, a także w bibliotekach szkolnych oraz w przedszkolach, są cotygodniowe spotkania, podczas których dzieciom – zapraszany wraz z rodzicami lub dziadkami – czytane są na głos książki, po czym organizowane są zajęcia plastyczne, ruchowe lub inne zabawy związane z przeczytanym tekstem. Mali uczestnicy Klubu stają się posiadaczami legitymacji Członka Klubu Motyli Książkowych.
- **24 października – Międzynarodowe Święto Roweru** – to znowu okazja do rozmów na temat ekologii i prozdrowotnych zalet jeżdżenia na rowerze, ale też zasad bezpieczeństwa na drodze!
- **25 października – Dzień Kundelka, Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt** – porozmawiajmy o schroniskach dla zwierząt, zainicjujmy zbiórkę karmy, koców, itp. dla schronisk, zachęćmy starszych uczniów do wolontariatu w schroniskach.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- **26 października przypada rocznica urodzin Wandy Chotomskiej**, zmarłej w 2017 roku autorki ponad 200 znakomitych książek dla dzieci, piosenek, wierszy, scenariuszy filmowych, słuchowisk radiowych i programów telewizyjnych. Przeczytajmy dzieciom wybrane utwory tej poetki. Warto zapoznać się z jej biografią autorstwa Barbary Gawryluk *Wanda Chotomska. Nie mam nic do ukrycia*. Sięgnijmy po jej uroczą powieść *Pięciopsiaczki*.
- **27 października to rocznica urodzin Kornela Filipowicza**, mistrza krótkiej formy literackiej. Starszym uczniom warto przeczytać kilka opowiadań tego pisarza, np. z tomu *Cienie*, a także fragmenty listów Wisławy Szymborskiej i Kornela Filipowicza *Najlepiej w życiu ma Twój kot*.
- **29 października przypada rocznica urodzin Mieczysława Jastruna** – poety, prozaika, eseisty i tłumacza. Wybierzmy do czytania wiersze np. z któregoś z tomów: *Spotkanie w czasie, Dzieje nieostygłe, Strumień i milczenie, Rzecz ludzka, Poemat o mowie polskiej*.
- **29 października to też rocznica urodzin Zbigniewa Herberta** – poety, dramaturga, eseisty. Przeczytajmy kilka wierszy i esejów jego autorstwa i podyskutujmy nad ich przesłaniem. Warto sięgnąć po tomy wierszy: *Struna światła, Hermes, pies i gwiazda, Studium przedmiotu, Napis, Pan Cogito, Raport z oblężonego Miasta i inne wiersze, Elegia na odejście, Rovigo, Epilog burzy* oraz esejów: *Barbarzyńca w ogrodzie i Martwa natura z wędzidłem* (dwa ostatnie zbiory znajdują się na Złotej Liście Fundacji).
- **31 października – Dzień Rozrzutności** – kolejna okazja do rozmów o ekologicznym trybie życia, o umiarze, wartości ograniczenia konsumpcji, o recyklingu, oszczędności. Działajmy wspólnie na rzecz oszczędności, np. realizując PROJEKT: OSZCZĘDNOŚĆ. Oszczędzajmy wodę, prąd, nie kupujemy zbędnych ubrań, zorganizujmy np. wymianę ubrań w szkole (oczywiście za zgodą rodziców) itp. Ale skoro rozrzutność – generalnie cecha niezbyt chwalebna – doczekała się swojego dnia w kalendarzu, zastanówmy się, czy można być pozytywnie rozrzutnym, np. hojnie rozdzielając uśmiechy, pochwały, słowa wsparcia i dobre uczucia.

LISTOPAD

- **1 listopada obchodzimy Dzień Zmarłych**. Powstało w ostatnich latach wiele książek o śmierci i radzeniu sobie ze stratą, jaką jest odejście bliskiej osoby. Szczególnie polecamy do czytania dzieciom, które doznały takiej straty: *Pan Stanisław odlatuje* Justyny Bednarek, *Mój dziadek był drzewem czereśniowym* Angeli Nanetti, *Małą książkę o śmierci* Pernilli Stalfelt, *Gęś, śmierć i tulipan* Wolfa Erlbrucha, *Żegnaj, panie Muffinie* Ulfa Nilssona i Any-Clary Tidholm, *Czy tata płacze?* Hilge Ringen Kommedal oraz *Esben i duch dziadka* Kim Fupz Aakeson, a dla młodzieży *Świat do góry nogami* Beaty Ostrowskiej czy *Pozłacaną rybkę* Barbary Kosmowskiej.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOMĘ

- **5 listopada ustanowiono Międzynarodowym Dniem Postaci z Bajek** – to data urodzin Walta Disneya, jednego z najpopularniejszych autorów animowanych bajek dla dzieci. Proponujemy zabawę w przebieranie się za postaci z popularnych bajek (dzieci przebierają się za ulubionych bohaterów) oraz korowód takich postaci w przedszkolu lub szkole, a także konkursy i gry nawiązujące do ich przygód. W wersji skromniejszej – przygotujmy figurki bajkowych postaci, np. z gliny, modeliny, kawałków materiału i patyków, wystawmy teatrzyk. Opcji jest bardzo dużo, wystarczy wyobraźnia! Pamiętajmy też o Europejskim Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w naszym rodzimym Pacanowie! Warto uwzględnić je w rodzinnych lub szkolnych planach wycieczkowych po epidemii.
- **10 listopada to Dzień Młodzieży.** Do głośnego czytania młodszym nastolatkom proponujemy *Czarny Młyn* Marcina Szczygielskiego, dla starszych powieści Johna Greena *Szukając Alaski* oraz *Gwiazd naszych win*, a także *Jutro* Johna Marsdena oraz *Deklarację* Gemmy Malley. Dobrą lekturą dla nastolatek, które zmagają się z coraz powszechniejszymi problemami z odżywianiem, będzie książka Joanny Jagiełło *Tiramisu z truskawkami*. Porozmawiajmy z młodzieżą o tym, jak widzi swoje życie, co jest dla niej najtrudniejsze, jaką rolę w ich życiu odgrywają rodzice, przyjaciele, media i kultura masowa, co młodzi ludzie chcieliby zmienić, gdy dorosną.
- **11 listopada obchodzimy Święto Niepodległości.** Pośpiewajmy z dziećmi pieśni patriotyczne i legionowe. Zaprośmy do gawędy starszą osobę, która pasjonuje się historią lub sama jest żywą historią.
- **11 listopada obchodzimy także rocznicę urodzin Tadeusza Nowaka** – poety, prozaika, autora głośnej powieści *A jak królem, a jak katem będziesz*. Poczytajmy wiersze: *Psalmy*, *Pacierze i paciorki*. Do jego wierszy komponowali muzykę i wykonywali utwory na scenie m.in. Marek Grechuta, Przemysław Gintrowski, Grzegorz Turnau.
- **13 listopada jest Międzynarodowym Dniem Niewidomych.** Proponujemy zaprosić niewidome osoby do szkoły czy przedszkola, poprosić je o czytanie alfabetem Braille’a i zapoznać dzieci z pismem punktowym. Warto przeczytać dzieciom znakomitą książkę *Tydzień Konstancji* Olgi Masiuk. Prawdziwą ucztą wizualną będzie nagrodzona ilustratorskim Oscarem książka *Oczy* autorstwa Iwony Chmielewskiej – wzruszająca opowieść o darze widzenia i sile zmysłów. Pouczające będzie zapoznanie dzieci z biografią Louisa Braille’a – może ona posłużyć jako przykład niezwykle samodyscypliny, wartości omówionej w książce *Z dzieckiem w świat wartości* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej.
- **13 listopada przypada rocznica urodzin Roberta Louisa Stevensona**, szkockiego pisarza, autora *Wyspy skarbów*, *Porwanego za młodu* oraz *Doktora Jakylla i pana Hyde’a*.
- **14 listopada urodził się Leopold Staff**, poeta, dramatopisarz i tłumacz, autor tomów: *Sny o potęgze*, *Gałąź kwitnąca*, *Uśmiechy godzin*, *Kochać i tracić* i wielu innych. Przygotujmy Dzień Poezji Leopolda Staffa.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- **14 listopada 1907 r.** urodziła się znakomita szwedzka pisarka **Astrid Lindgren**. Poczytajmy dzieciom jej książki. Zapoznajmy je z życiem pisarki. Warto wspomnieć, że Fundacja organizuje co trzy lata Konkurs Literacki im. Astrid Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży – można sięgnąć przy okazji do książek nagrodzonych w dotychczasowych pięciu edycjach Konkursu.
- **15 listopada** to rocznica **urodzin Antoniego Słonimskiego** – poety, satyryka, publicysty.
- **20 listopada przypada Międzynarodowy Dzień PRAW DZIECKA** obchodzony w rocznicę uchwalenia w 1989 roku przez ONZ Konwencji o Prawach Dziecka, z której inicjatywą wystąpiła Polska. Porozmawiajmy z dziećmi o tym, po co są prawa, także prawa dziecka, o czym informują, co zapewniają. Sięgnijmy po książkę **12 ważnych praw** autorstwa znanych polskich pisarzy dla dzieci, takich jak: Anna Onichimowska, Eliza Piotrowska, Joanna Krzyżanek, Anna Sójka, Maria Ewa Letki, Liliana Fabisińska, Roksana Jędrzejewska-Wróbel, Agnieszka Stelmazyk, Renata Piątkowska, Maria Szarf, Zofia Stanecka, Marcin Pałasz, którzy napisali „niebanalną, bez nadęcia i patosu, niezwykle ciepłą książkę dla dzieci o ich prawach”. Przeczytajmy z młodszymi dziećmi wiersz Marcina Brykczyńskiego **O PRAWACH DZIECKA**, posłuchajmy razem z nimi i nauczmy się śpiewać piosenkę o prawach dziecka (<https://youtu.be/Mudintn3BM4>).
- **20 listopada** przypada rocznica urodzin **Selmy Lagerlöf** – szwedzkiej pisarki, pierwszej kobiety-laureatki Nagrody Nobla w dziedzinie literatury. Przypomnijmy jej **Cudowną podróż**.
- **21 listopada przypada Światowy Dzień Życzliwości**. Porozmawiajmy z dziećmi o tej wartości jako składowej szacunku, solidarności i przyjaźni, bezinteresownego dobra, którym możemy obdarzać innych. Wybierzmy do czytania książki, w których pokazane są różne aspekty życzliwości. Polecamy przewrotne opowiadanie Pawła Beręsewicza **System** z I tomu **Gorzkiej czekolady**. Pomyślmy także, w jaki sposób możemy okazać życzliwość naszym bliskim, sąsiadom, osobom potrzebującym. Dzieci/uczniowie mogą wspólnie przygotować jakiś projekt, który przyniesie pomoc i radość osobie lub grupie osób – np. choremu dziecku, seniorom. Dobrze jest pomyśleć o projekcie, który trwa dłużej lub przynosi trwałe efekty.
- **24 listopada przypada rocznica urodzin Carlo Collodiego** – włoskiego prozaika, publicysty, autora powieści o przygodach drewnianego pajacyka **Pinokia**.
- **24 listopada urodziła się Frances Hodgson Burnett** – autorka wielu znanych powieści, m.in. *Małej księżniczki*, *Małego lorda*, *Małych wędrowców*, *Tajemniczego ogrodu*, *Krainy błękitnych kwiatów*.
- **28 listopada to rocznica urodzin Arkadego Fiedlera** – pisarza, podróżnika, autora książek dla dzieci i młodzieży, m.in. *Przez wiry i pohory Dniestru*, *Kanada pachnąca żywicą*, *Ryby śpiewają w Ukajali*, *Jutro na Madagaskar*, *Dywizjon 303*, *Orinoko*. Sylwetkę pisarza znakomicie przybliża jego autobiografia *Mój ojciec i dęby*.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOMĘ

- **30 listopada przypada rocznica urodzin Marka Twaina** – amerykańskiego prozaika, autora słynnych *Przygód Tomka Sawyera*, *Księcia i żebraka* i wielu innych książek dla dzieci i młodzieży. Podyskutujmy z uczniami na temat znaczenia sentencji Twaina: „Odwaga to panowanie nad strachem, a nie brak strachu” przy okazji omawiania wartości, jaką jest odwaga (więcej w książce *Z dzieckiem w świat wartości* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej).
 - **30 listopada przypada także rocznica urodzin Lucy Maud Montgomery**, kanadyjskiej pisarki, autorki popularnego cyklu powieściowego, rozpoczynającego się tomem *Ania z Zielonego Wzgórza*, który doczekał się filmowych adaptacji.
-

GRUDZIEŃ

- **3 grudnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych**, ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1992 r. Wskażmy osoby niepełnosprawne w literaturze. Proponujemy do czytania: *Kosmitę* Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel oraz *Żółte kółka* Elizy Piotrowskiej – dla dzieci młodszych, a dla młodzieży – Marcina Szczygielskiego *Czarny Młyn*, Katarzyny Ryrych *Wyspę mojej siostry* oraz *O Stephenie Hawkingu, czarnej dziurze i myszach podpodłogowych*, a także Kazimierza Szymeczki *Tetrusa* oraz Magdy Papużińskiej *Wszystko jest możliwe*. Piękny przykład przyjaźni chłopców niepełnosprawnego i zdrowego opisuje Katarzyna Ryrych w znakomitym opowiadaniu *Złomek* z I tomu *Gorzkiej czekolady*.
- **5 grudnia Międzynarodowy Dzień Wolontariusza**, ustanowiony dla uznania pracy tysięcy ochotników na całym świecie. Ich trud, poświęcony czas, pomaganie innym zmieniają świat na lepsze! Dziękujemy wszystkim wolontariuszom, szczególnie tym, którzy wspierają swymi działaniami naszą Fundację – Liderom i Koordynatorom kampanii czytania!
- **6 grudnia zapraszamy dzieci na Mikołajki z Mikołajkiem**. To okazja do poczytania książek słynnej pary: Goscinnego i Sempégo o przygodach Mikołajka i jego kolegów.
- **6 grudnia to Dzień Anioła** – warto tego dnia porozmawiać o dobroci, bezinteresownej życzliwości, pomocy innym. Porozmawiajmy z dziećmi o tym, czy znają jakąś osobę lub o takiej czytały, którą można by nazwać Aniołem dobroci. Spróbujmy znaleźć w literaturze przykłady pięknych, szlachetnych postaw.
- **Książka pod każdą choinką!** W Święta Bożego Narodzenia każde dziecko powinno znaleźć pod choinką książkę wraz z deklaracją rodziców lub opiekunów, że będą dziecku regularnie czytać. Nawet wtedy, kiedy już potrafi czytać samo! Zróbmy wymianę książek

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

w zaprzyjaźnionych rodzinach. A może biblioteki zorganizują dla rodzin przedświąteczny wymienny handel książkami dla dzieci i młodzieży?

- **12 grudnia to rocznica urodzin Jana Kasprówicza** – poety i dramaturga oraz **rocznica urodzin Jeremiego Przybory** – poety, pisarza, aktora, współtwórcy kultowego Kabaretu Starszych Panów, a także znakomitego tłumacza klasyki literatury dla dzieci, m.in. *Piotrusia Pana*.
- **13 grudnia obchodzimy Dzień Księgarza.** Wybierzmy się z dziećmi do zaprzyjaźnionej księgarni, porozmawiajmy o pracy księgarzy, sposobach promocji książek, problemach z czytelnictwem.
- **17 grudnia – Dzień bez Przekleństw** – porozmawiajmy o współczesnej narastającej wulgaryzacji języka, o przekleństwach-przerywnikach wypowiedzi, traktowanych jak przecinek. Uświadommy dzieciom, że używanie wobec innej osoby/osób obraźliwych określeń i przekleństw jest formą przemocy obliczoną na zastraszenie i poniżenie innych. Nie wyrażajmy na to zgody! Zwracajmy grzecznie uwagę ludziom, którzy przeklinają w przestrzeni publicznej lub w naszej obecności: „Przepraszam, bardzo mi przeszkadza taki język, źle się z tym czuję, czy mogę prosić, abyś/aby Pan... nie używał w mojej obecności/we wspólnej przestrzeni publicznej takich wyrazów?”. Wspólnie zobowiązmy się, że nie tylko tego dnia, ale przez cały rok (a nawet przez całe życie!) nie będziemy przeklinać, bo to nie świadczy dobrze o naszym poziomie umysłowym i naszej kulturze, nawet jeśli aktualnie jest „w modzie”.

Można pobawić się w wymyślanie alternatywnych wyrażen – czasem, gdy komuś przekleństwo ciśnie się na usta, warto mieć w zanadrzu zabawne określenie. Pewna dziewczynka w chwilach wielkiego wzburzenia zamiast przekląć, woła: „Jasna lipa!” Możemy też poszukać inspiracji w książkach Michała Rusinka – *Jak przekreślać i przeklinać* oraz *Jak przeklinać. Poradnik dla dzieci*.

- **18 grudnia ustanowiono Międzynarodowym Dniem Emigrantów.** Emigracja to ważny temat, który koniecznie trzeba omówić z dziećmi. Porozmawiajmy o przyczynach emigracji (prześladowania, wojny, klęski żywiołowe, bieda, inne), o tym, jak wielkim dramatem jest opuszczenie swojego kraju, miejscowości, rodziny, przyjaciół, szkoły, jak trudno jest rozpoczynać życie w nowym kraju, poznawać nowych ludzi, nowy język, obyczaje; opowiedzmy im, jak wyglądają obozy dla uchodźców. Porozmawiajmy o wielkich emigracjach w historii, a także o „wielkich emigrantach” literatury polskiej: Miłoszu, Gombrowiczu, Lechoni, itp.

Ponieważ poświęcamy ten rok szkolny ekologii, porozmawiajmy też o tym, jak działalność człowieka, np. masowa wycinka lasów, przyczynia się do zmian klimatu i suszy, popychając tysiące ludzi do opuszczenia domów w poszukiwaniu miejsc, gdzie jest woda, jedzenie i praca. Warto przeczytać młodszym dzieciom poruszające książki o uchodźcach – ich rówieśnikach: *Chłopca z Lampedusy* Rafała Witka, czy *Hebanowe serce* Renaty Piątkowskiej, a nieco starszym zaproponujemy wspólną lekturę książki *Chłopiec znikąd* Katherine Marsh.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Zachęcamy osoby, które mieszkają w okolicach Trójmiasta lub trafią tam podczas wakacji czy z wycieczką, do zwiedzenia Muzeum Emigracji w Gdyni. Dowiedzą się, że nasi rodacy też w różnych okresach emigrowali z Polski, a mieszkańcy krajów, do których się udawali, pomagali im przetrwać pierwszy, najtrudniejszy okres na obczyźnie.

- **19 grudnia – Dzień wiecznie zielonych roślin** – poznajmy rośliny zimozielone w naszym klimacie, spróbujmy wyhodować zielone rośliny na parapetach okien. Warto przypomnieć rolę roślin w funkcjonowaniu planety i życiu ludzi.
 - **20 grudnia – Dzień ryby** – kolejny temat ekologiczny. Omówmy zagrożenia dla różnych gatunków ryb z powodu zanieczyszczenia mórz i oceanów. Jak możemy się przyczynić do zmniejszenia ilości śmieci pływających w wodach w wielu miejscach globu? A przy okazji – może uda nam się założyć akwarium, by dbać o rybki i obserwować ich piękno?
 - **Akcja „Zima z książką”** – rozpoczynamy trzymiesięczny cykl spotkań czytelniczych (grudzień, styczeń, luty). Niech będą to spotkania z ciekawą lekturą oraz „małym co nieco” – np. aromatyczną herbatą z konfiturą malinową i domowymi wypiekami.
 - **24 grudnia urodził się Adam Mickiewicz.** Wiele z jego wierszy można czytać także najmłodszym dzieciom.
 - **29 grudnia przypada rocznica urodzin Ludwika Jerzego Kerna.** Zachęcamy do czytania jego przeżabawnych utworów: *Ferdynanda Wspaniałego*, *Karampuka*, *Spaceru z koniem*, *Proszę słońca* i wielu innych.
 - **31 grudnia – ostatni dzień roku, zabawa sylwestrowa.** Zachęćmy dzieci do świętowania Nowego Roku bez petard, opowiedzmy, jak bardzo boją się ich zwierzęta, osoby upośledzone, autystyczne. Rozwijamy empatię, współodczuwanie, kulturę.
-

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

KALENDARIUM

kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” 2020/2021

cz. 2: styczeń – sierpień 2021 r.

W roku 2021 obchodzimy 20-lecie kampanii!

W styczniu rusza kampania 1%!

Zwracamy się do wszystkich Liderów kampanii czytania, a także Przyjaciół i Sprzymierzeńców Fundacji, by wsparli nasze programy odpisem 1% swojego podatku oraz namówili do tego 2–3 znajome osoby.

KRS Fundacji: 00000 97051.

Coraz trudniej jest nam pozyskiwać środki na działania, a tymczasem rośnie liczba dzieci słabo znających język, źle radzących sobie w szkole, zaburzonych emocjonalnie. Wielu rodziców nie zdaje sobie sprawy, że trzeba budować więź z dzieckiem, być dla nich dobrym wzorem, spędzać z nim czas na rozmowach, zabawach, czytaniu i innych wspólnych zajęciach, a także mocno ograniczyć ich kontakt z mediami elektronicznymi. Pomóżcie nam krzewić tę wiedzę. Od niej zależeć będzie ich i nasza przyszłość. Stale aktualna jest myśl Jana Zamoyskiego **„Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie”**.

Jednocześnie serdecznie dziękujemy wszystkim osobom, które w tym roku – a także w poprzednich latach – przekazały nam 1% swojego podatku na kampanię czytania i mądrego wychowania. W 2020 r. z wpłat 1% od Państwa Fundacja otrzymała **45 283,21 zł**. Jeszcze raz gorąco dziękujemy!

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

STYCZEŃ

- **1 stycznia obchodzimy ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU**, ustanowiony przez papieża Pawła VI. Sięgnijmy po książki na temat wojny i jej tragicznych skutków, np. dotyczące współczesnych wojen i wywołanych nimi wielkich migracji, np. *Hebanowe serce* Renaty Piątkowskiej czy *Chłopiec z Lampedusy* Rafała Witka. Omówmy z uczniami rozdział *Pokojowość* z książki Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej *Z dzieckiem w świat wartości*, przeczytajmy z młodszymi nastolatkami opowiadanie *Nędzny tchórz* Pawła Beręsewicza ze zbioru *Gorzka czekolada...* Zastanówmy się wspólnie, jakie są przyczyny wojen i jak wyglądałby świat bez nich. Uwzględnijmy konteksty gospodarczy, kulturalny, społeczny, a przede wszystkim humanitarny.
- **3 stycznia obchodzi urodziny Joanna Papuzińska**, profesor literatury, autorka wielu znakomitych książek i wierszy dla dzieci, m.in. *Rokiś*, *Nasza mama czarodziejka*, *Asiunia*, *Mój tato szczęściarz*, *Darowane kreski*. Cała Fundacja składa Pani Profesor najserdeczniejsze życzenia zdrowia i dalszej weny twórczej. Proponujemy szkołom – np. w ramach nauki pisania listów – przygotowanie i wysłanie życzeń urodzinowych do sławnej pisarki.
- **3 stycznia urodził się John R.R. Tolkien**, pisarz i poeta angielski, profesor filologii klasycznej i literatury staroangielskiej, których świetna znajomość posłużyła mu do tworzenia mitycznych języków i światów opisanych w jego kultowych powieściach fantasy *Hobbit*, czyli *Tam i z powrotem* oraz trylogii *Władca Pierścieni*. Jego książki doczekały się milionowych nakładów oraz wspaniałych ekranizacji.
- **4 stycznia urodził się Louise Braille**, francuski twórca alfabetu dla niewidomych, nauczyciel w paryskim zakładzie dla ociemniałych. Pokażmy dzieciom alfabet punktowy, zachęćmy je do przeczytania poszczególnych wyrazów z zamkniętymi oczami – przekonają się, jak trudno jest czytać osobom niewidomym. Zaprośmy osobę niewidomą z Polskiego Związku Niewidomych (jego koła znajdują się w każdym większym mieście), żeby poczytała dzieciom bajki lub opowiadania „wydrukowane” pismem Braille’a.
- **7 stycznia – Dzień Dziwaka**. Kogo nazywamy „dziwakiem”? Jaki jest wydźwięk tego słowa? Określamy tak często osobę różniącą się od nas. Czy inność jest zła, czy należy się jej obawiać lub ją piętnować? Przypomnijmy, jak wielu uczonych, odkrywców, pisarzy nazywano „dziwakami” ze względu na ich pasję, całkowite oddanie się nauce czy zainteresowaniom, a przez to niedostrzeganie rzeczywistości. Słowami „inni”, „dziwni” bywają też określani ludzie niezwykle wrażliwi, wyglądający nietypowo, wywodzący się z innej kultury, mówiący obcym językiem, ubierający się inaczej lub kultywujący odmienne obyczaje, a także osoby z pewnymi deficytami intelektualnymi czy fizycznymi.

Przeczytajmy dzieciom książki *Niebieska niedźwiedzica* Joanny M. Chmielewskiej lub *Żabka i obcy* Maxa Velthuijsa, a młodszym nastolatkom opowiadanie *Złomek* Katarzyny Ryrych z tomu *Gorzka czekolada...* oraz książki *Kraksa* Jerry’ego Spinelli, *Cudowny chłopak* R.J. Palacio

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

– i porozmawiamy o odmienności oraz akceptacji dla niej, o ile nie szkodzi ona otoczeniu, a jedynie dziwi, ponieważ jesteśmy przyzwyczajeni do określonego, zakorzenionego w naszym środowisku, wzorca „normalności”.

- **8 stycznia** urodził się **Kornel Makuszyński** – prozaik, poeta, felietonista, krytyk teatralny i publicysta, autor znakomitych książek dla dzieci. Przypomnijmy jego *Awantury i wybryki małej małpki Fiki-Miki*, *Koziołka Matołka*, *Pannę z mokrą głową*, *Awanturę o Basię czy Szatana z siódmej klasy*.
- **9 stycznia** składamy życzenia urodzinowe **Małgorzacie Musierowicz** – znakomitej i niezwykle popularnej pisarce, autorce książek dla dzieci i młodzieży, ilustratorce, twórczyni cyklu powieściowego dla młodzieży *Jeźycjada*, na którym wychowały się co najmniej dwa pokolenia czytelników.
- **11 stycznia to Dzień Wegetarian.** Wyjaśnijmy dzieciom na czym polega wegetarianizm. Porozmawiajmy o różnych sposobach odżywiania się. Zastanówmy się nad wartościami odżywczymi roślin, porozmawiajmy o zagrożeniach dla środowiska, płynących z masowej hodowli zwierząt, oraz o cierpieniach zwierząt hodowanych m.in. na mięso i mleko. Spróbujmy dań wegetariańskich. Porozmawiajmy o najnowszych odkryciach nauki na temat diety zdrowej dla człowieka.
- **12 stycznia** przypada rocznica urodzin **Jacka Londona** – pisarza amerykańskiego, autora takich powieści jak: *Zew krwi*, *Biały kieł*, *Martin Eden*, *Wilk morski* i innych. Warto zapoznać nastolatków z tymi nieco zapomnianymi dzisiaj, a wciąż aktualnymi powieściami, łączącymi wielkie emocje i przygodę z wiedzą na temat życia zwierząt oraz postaw ludzi w skrajnie trudnych warunkach egzystencji.
- **14 stycznia** przypada rocznica urodzin **Hugh Jonesa Loftinga** – pisarza amerykańskiego, autora serii książek dla dzieci o doktorze Dolittle, wielkim znawcy i przyjacielu zwierząt. Sięgnijmy po te sympatyczne książeczki.
- **15 stycznia – Dzień Wikipedii.** Porozmawiajmy o tym, czym jest Wikipedia, jaka była idea jej utworzenia, kto ją redaguje i kto weryfikuje. Czy jest wiarygodna? Czy wystarczy opierać swoją wiedzę na danych pochodzących z jej zasobów?
- Zachęcamy do tworzenia **Klubów Czytających Rodzin** oraz **Klubów Motyli Książkowych** dla najmłodszych czytelników (szersza informacja w kalendarium na wrzesień). Namawiamy do organizowania regularnych spotkań Klubów, na przykład co dwa tygodnie. Rodziny należące do Klubów mogą np. spotykać się na wspólnym czytaniu, wymieniać książkami, organizować wspólne wycieczki i czytelnicze lub tematyczne pikniki. Szczególnie aktywne Kluby organizują nawet – czasem z pomocą Fundacji – spotkania z pisarzami.
- **18 stycznia urodził się Alan Aleksander Milne** – pisarz, poeta i dramaturg angielski, autor książek dla dzieci *Kubuś Puchatek*, *Chatka Puchatka*, *Wiersze dla Krzysia*. Przeczytajmy je dzieciom i powiedzmy im, że zostały napisane dla synka autora, Krzysia. Przy okazji warto zwrócić uwagę na niezwykle tłumaczenia tych książeczek przez Irenę Tuwim, opowiedzmy,

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

na czym polega trudna praca tłumacza, jak trudno jest oddać nie tylko treść książki, ale i jej ducha. Na lekcjach języka angielskiego spróbujemy przetłumaczyć ze słownikiem kilka zdań z Kubusia..., a potem przeczytajmy przekład Ireny Tuwim i porównajmy oba teksty. Będzie to znakomita zabawa!

- **21 stycznia** obchodzimy **Dzień Babci**, a **22 stycznia** – **Dzień Dziadka**. Zaprośmy dziadków do przedszkola, szkoły, biblioteki, żeby poczytali fragmenty ulubionych książek ze swojego dzieciństwa, przygotujmy występy dzieci i drobne upominki dla seniorów. Z tej okazji przeczytajmy też dzieciom książki, w których występują babcie i dziadkowie: *Jasne dni, ciemne dni* Katarzyny Ryrych, *Noskawery* Pawła Beręsewicza, *Babcia na jabłoni* Miry Lobbe, *Wypożyczalnia babć* Marii Czernik, *Nasza babcia* Ilse Kleberger, *Dziadek na huśtawce* Renaty Piątkowskiej, *Mój dziadek był drzewem czereśniowym* Angeli Nanetti oraz *Cukierek dla dziadka Tadka* Ivony Březinovej. Porozmawiajmy o starości, o tym, że babcia i dziadek mogą potrzebować pomocy, mogą zachowywać się inaczej, niż przywykliśmy, z czego to wynika i jak należy się zachowywać.
- **Od stycznia proponujemy literackie obchodzenie urodzin lub imienin** w każdej grupie przedszkolnej i klasie. Częstowanie koleżanek i kolegów cukierkami nie musi być jedynym sposobem na świętowanie urodzin, tym bardziej że dzieci i tak jedzą zbyt dużo słodczych. Proponujemy zamiast tego lekturę książki Toona Tellegena *Urodziny prawie wszystkich* (49 opowiadań – można przeczytać jedno na urodziny każdego z dzieci), a także zorganizować quizy literackie dotyczące np. bohatera książki noszącego takie samo imię jak jubilat oraz zabawy w odgadywanie tytułu książki (kalambury) lub poszukiwanie sposobów obchodzenia urodzin w różnych utworach literackich itp. Warto też sięgnąć do *Księgi imion*, żeby dzieci poznały znaczenie swoich imion i dowiedziały się, jakie znane osoby je noszą.
- **22 stycznia urodził się Krzysztof Kamil Baczyński** – poeta, prozaik, harcerz, żołnierz batalionu „Zośka” i „Parasol”, jeden z przedstawicieli pokolenia Kolumbów, autor m.in. znanych wierszy *Elegia o ... [chłopcu polskim]*, *Pokolenie*. Zginął w Powstaniu Warszawskim. Warto przypominać wiersze poety nie tylko z okazji rocznicy jego urodzin, ale także w rocznice wybuchu wojny, powstania, przy okazji lekcji na temat pokoju na świecie.
- **22 stycznia to Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu**. Przypomnijmy książki o tej tematyce: *Bezsenna Jutka* Doroty Combrzyńskiej-Nogali, *Arkę czasu* Marcina Szczygielskiego (I nagroda w III Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren organizowanym przez Fundację), *Jest taka historia. Opowieść o Januszu Korczaku* Beaty Ostrowickiej, *Pamiętnik Blumki* Iwony Chmielewskiej, *Szlemieła* Ryszarda Marka Grońskiego, *Pamiętnik Anny Frank*, *Mirabelkę* Cezarego Harasimowicza czy *Rutkę* Joanny Fabickiej.
- **23 stycznia – Dzień bez opakowań foliowych** – w ramach działań proekologicznych porozmawiajmy o zanieczyszczeniu środowiska, o nadużywaniu opakowań jednorazowych, o zaśmiecaniu mórz i oceanów. Obejrzyjmy film o zwierzętach morskich, które połykają opakowania, i o tym, jak bolesna jest ich śmierć, porozmawiajmy o tym, jak długo rozkładają się śmieci, jak przyczyniamy się do niszczenia naszej planety. Zastanówmy się, czym można zastąpić torebki foliowe i wprowadźmy zwyczaj ekologicznego pakowania drugich śniadań do szkoły. Przy okazji pokażmy też dzieciom i młodzieży fragmenty filmów dokumentalnych na

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

temat ton śmieci i niebezpiecznych odpadów wywożonych przez bogate kraje do krajów ubogich, gdzie na wielkich, siejących choroby wysypiskach, bawią się potem dzieci, a ludzie ubodzy poszukują rzeczy nadających się jeszcze do użytku.

- **25 stycznia to rocznica urodzin George'a Orwella**, angielskiego pisarza i publicysty, nazywanego kronikarzem kultury angielskiej XX wieku, wrażliwego na niesprawiedliwości społeczne, sprzeciwiającego się totalitaryzmowi, autora m.in. znakomitych i wizjonerskich książek – do przeczytania z nastolatkami – *Folwark zwierzęcy* oraz *Rok 1984*.
- **29 stycznia urodziła się polska noblistka Olga Tokarczuk**. Przeczytajmy ze starszymi dziećmi fragmenty jej książek – np. *Prawiek i inne czasy*, *Dom dzienny, dom nocny*, *Księgi Jakubowe*, *Opowiadania bizardne*.
- **31 stycznia – Międzynarodowy Dzień Przytulania** (obchodzony także 24 czerwca). Nie zachęcamy do przytulania się w szkole, szczególnie w czasie epidemii, ale porozmawiajmy z dziećmi o ważnej roli dotyku dla rozwoju dziecka. Jako przykład można podać „kangurowanie” wcześniaków w inkubatorach, eksperyment Harry'ego Harlowa w ZOO (informacje i filmik znajdziemy w internecie). Młodsze dzieci zachwycą się pewnie książką Przemysława Wechterowicza *Proszę mnie przytulić*.

* * * * *

Przypominamy, że w czerwcu br. zostanie ogłoszony **Konkurs na najlepiej przeprowadzoną kampanię „Cała Polska czyta dzieciom” w roku szkolnym 2020/2021**, adresowany do wszystkich Koordynatorów i Liderów kampanii czytania. Regulamin oraz formularze konkursowe dostępne będą na stronie internetowej Fundacji. Zachęcamy do bieżącego rejestrowania prowadzonych przez Państwa działań w ramach kampanii czytania, by po ogłoszeniu w czerwcu Konkursu mieć już gotowe materiały do sprawozdania.

LUTY

- Zachęcamy szkoły i przedszkola do wdrożenia programu codziennego głośnego czytania dzieciom. Argumentów może dostarczyć raport z wynikami badań efektów programów „Czytające Szkoły” i „Czytające Przedszkola” (https://calapolskaczytadzieciom.pl/wp-content/uploads/2020/09/Raport_finalny_OE_sktrocony.pdf) oraz książka *Wychowanie przez czytanie* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- **7 lutego obchodzimy rocznicę urodzin Charlesa Dickensa**, brytyjskiego niezwykle popularnego powieściopisarza XIX wieku, autora m.in. *Opowieści Wigilijnej* oraz *Oliviera Twista*. Zapoznajmy dzieci z tymi ważnymi i pięknymi utworami.
- **8 lutego przypada DZIEŃ BEZPIECZNEGO INTERNETU**, obchodzony od 2004 roku z inicjatywy Komisji Europejskiej, w Polsce organizowany od 2005 r. przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową. Warto przeczytać uczniom opowiadanie *Aki. Za ścianą* z książki Anny Onichimowskiej *10 stron świata* o uzależnieniu od Internetu. W książkach Joanny Jagiełło *Zielone martensy*, nagrodzonej w IV Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren, oraz *Jasne dni, ciemne dni* Katarzyny Ryrych pojawiają się wątki niebezpiecznych internetowych kontaktów dziewczynek z pedofilami. Trzeba przestrzegać dzieci przed niesprawdzonymi znajomościami z internetu i uczyć je zasad bezpieczeństwa internetowego.
- **8 lutego urodził się Bohdan Butenko** – zmarły w 2019 r. grafik, rysownik, ilustrator, autor książek dla dzieci i animacji telewizyjnych, scenarzysta. Zilustrował i opracował graficznie ponad 200 książek dla młodych czytelników, m.in. *Gucio i Cezar* Krystyny Boglar, *Pali się!* Jana Brzechwy, *Ferdynand Wspaniały* Ludwika Jerzego Kerna, *Wakacje z duchami* Adama Bahdaja. Bardzo znana i lubiana jest jego autorska seria o Gapiszonie.

Przy tej okazji przeprowadźmy z dziećmi zajęcia na temat pracy ilustratora – kim jest, jaki jest jego udział w powstawaniu książki, czym byłaby książka dla dzieci bez ilustracji, omówmy książkę obrazkową, np. którąś z prac Aleksandry i Daniela Mizielińskich. Porozmawiajmy o różnych technikach ilustracji. Ideałem byłoby zaproszenie na zajęcia ilustratora, by opowiedział o swojej pracy.

- **8 lutego przypada rocznica urodzin Juliusza Verne’a** – francuskiego pisarza, autora powieści podróżniczych i fantastyczno-naukowych: *Dzieci kapitana Granta*, *20 000 mil podmorskiej żeglugi*, *W 80 dni dookoła świata*, *Tajemnicza wyspa*. Poczytajmy dzieciom znakomite książki tego autora.
- **14 lutego świętujemy Walentynki – Dzień Zakochanych**. Poczytajmy dzieciom piękne książki i wiersze o miłości, porozmawiajmy o różnych rodzajach miłości – romantycznej, rodzicielskiej, zaborczej, braterskiej, przyjacielskiej, platonicznej, do zwierząt, do gór itp. – oraz o zobowiązaniach, jakie niesie prawdziwa, dojrzała miłość. Do czytania dzieciom proponujemy: *Dzieci Pana Majstra* Zofii Rogoszówny, *Nawet nie wiesz, jak bardzo cię kocham* Sama McBratneya, *Mały pisarczyk z Florencji* Edmunda de Amicisa z tomu *Serce*, *O słodkiej królowie i pięknym księciu* Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel, *Dzień dobry, Świnko* Janoscha, a dla młodzieży i dorosłych – *Wielki Gatsby* Francisca Scotta Fitzgeralda czy książka *Dwoje ludzi* Iwony Chmielewskiej, zaczynająca się od słów: „Kiedy dwoje ludzi jest razem, to jest im łatwiej, bo są razem i jest im trudniej, bo są razem”...

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOMĘ

- **17 lutego – Światowy Dzień Kota** – książek i wierszy o kotach jest mnóstwo! Do czytania rekomendujemy *Minu* Annie M.G. Schmidt oraz *Kota na medal* Małgorzaty Kur. A przy okazji – może trochę ćwiczeń? Ćwiczenie „koci grzbiet” wzmacnia i rozluźnia kręgosłup. Warto, by dzieci je poznały i codziennie ćwiczyły.
- **20 lutego urodził się Jarosław Iwaszkiewicz** – prozaik i poeta, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, autor zbioru *Oktostychy*, opowiadań, m.in. *Młyn nad Utratą*, *Panny z Wilka*. Warto przeczytać młodzieży któreś z nich.
- **21 lutego przypada MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO**, święto ustanowione przez UNESCO 17 listopada 1999 r. w celu zwrócenia uwagi na znaczenie mowy ojczystej jako dziedzictwa kulturowego. Porozmawiajmy z dziećmi o pięknie i bogactwie języka, o jego ubożeniu przez kulturę obrazkową i język mediów, o roli czytania w pielęgnowaniu pięknej mowy, a także o potrzebie „odchwaszczenia” języka z wulgaryzmów, jakimi obrósł w ostatnich latach. Jak to zrobić? – to dobry temat na dyskusję z dziećmi i młodzieżą: co proponują, czego sami mogą się podjąć.
- **22 lutego – Dzień Pocieszania się**. Możemy poświęcić lekcję lub jej część na omówienie wartości uczuć, także tych trudnych. Czym jest smutek, dlaczego go odczuwamy? Co powoduje uczucie smutku, jak możemy kogoś pocieszyć, czy każde pocieszenie jest odpowiednie? Jak dostrzec, że ktoś potrzebuje pocieszenia? To ważne pytania, a odpowiedzi są elementem wyposażenia emocjonalnego każdego z nas. Przeczytajmy młodszym dzieciom piękną książeczkę Tove Jansson *Kto pocieszy Maciupka?*, która pokazuje, że każdy, nawet najślabszy człowiek lub skrzat, może kogoś wesprzeć moralnie i dzięki temu staje się silniejszy.
- **23 lutego – Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją**. Porozmawiajmy o tej chorobie, która dotyka nie tylko dorosłych, ale też coraz młodsze dzieci. O tym, jak depresja rodziców wpływa na dzieci, mówi książka *Włosy mamy* Gro Dahle i Sveina Nyhusa.
- **27 lutego to Światowy Dzień Organizacji Pozarządowych**, który został ustanowiony w 2010 r. przez 12 państw Bałtyckiego Forum Organizacji Pozarządowych. Pierwsze obchody odbyły się 27 lutego 2014 roku w Helsinkach. To doskonała okazja do zapoznania się z działalnością NGO-sów. W tym dniu świat powinien podziękować organizacjom pozarządowych za ogromną, często wolontariacką, pracę wykonywaną na rzecz społeczeństwa. Zachęćmy dzieci do działań wolontariackich w organizacjach prowadzących działania w obszarze zainteresowań uczniów – mogą to być organizacje na rzecz kultury, ekologii, schroniska dla zwierząt itp.

Przy tej okazji przypominamy naszą wielką prośbę o wsparcie działań naszej Fundacji odpisem 1% podatku i zachęcenie do tego 2–3 znajomych osób. Wystarczy wpisać w PIT numer KRS Fundacji: **00000 97051**

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

MARZEC

- **3 marca** obchodzimy **Międzynarodowy Dzień Pisarzy**. Zorganizujemy spotkanie dzieci z pisarzem lub dziennikarzem czy krytykiem literackim piszącymi o literaturze dziecięcej. Może napiszecie listy do ulubionych współczesnych pisarzy?
- **5 marca przypada rocznica urodzin Juliana Przybosa** – najwybitniejszego poety tzw. Awangardy Krakowskiej. Przeczytajmy młodzieży wybrane wiersze z tomów: *Póki my żyjemy*, *Miejsce na ziemi*, *Rzut pionowy*, *Narzędzie ze światła* czy *Kwiat nieznany*.
- **8 marca** świętujemy **Dzień Kobiet**. Zróbmy z tej okazji wystawę książek dla dzieci napisanych przez kobiety – będzie ich mnóstwo!
- **11 marca urodził się JANOSCH**, właśc. Horst Eckert – pisarz niemiecki pochodzący ze Śląska, malarz i grafik, autor kilkuset książek dla dzieci, m.in. cyklu, którego bohaterami są Miś i Tygrysek (*Ach, jak cudowna jest Panama; Ja ciebie wyleczę, powiedział Miś; Idziemy po skarb*). Koniecznie przeczytajmy dzieciom te zabawne opowieści!
- **13 marca urodził Jan Lechoń** – poeta i satyryk, eseista, tłumacz, krytyk literacki i teatralny, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, autor m.in. tomu wierszy *Karmazynowy poemat*.
- **14 marca urodził się Albert Einstein** – wybitny niemiecki fizyk, twórca teorii względności, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 r. Poczytajmy wspólnie cytaty z jego dzieł i listów – nie na temat fizyki, ale kondycji świata i człowieka, relacji i wartości – i podyskutujmy na temat ich przesłania.
- **21 marca to Światowy Dzień Poezji**. Zachęcamy do czytania klasyków: Jana Brzechwy, Juliana Tuwima, Joanny Kulmowej, Wandy Chotomskiej, Ewy Szelburg-Zarembiny, Joanny Papużyńskiej, zaś starszym dzieciom i nastolatkom proponujemy wiersze Wisławy Szymborskiej, utwory z antologii prof. Grzegorza Leszczyńskiego *Po schodach wierszy*, a także ze starszego wydawnictwa pod redakcją Wiktora Woroszyńskiego *Nastolatki nie lubią wierszy*. Utwory poetyckie dla dzieci w każdym wieku znajdziemy również w wydanej w 2017 r. kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom” w tomie *Wiersze współczesnych polskich poetów*. Warto też zorganizować wieczory poezji śpiewanej.
- **21 marca to także Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową**. W tym dniu porozmawiajmy o szacunku dla innych ras. Warto sięgnąć też do opowieści Renaty Piątkowskiej *Która to Malala?* i *Hebanowe serce* oraz do książki *Chłopiec z Lampedusy* Rafała Witka. Starszej młodzieży można polecić osadzoną w realiach Afganistanu znakomitą książkę *Chłopiec z latawcem* Khaleda Hosseiniego, w której mowa m.in. o nierównościach etnicznych i dyskryminacji na tym tle.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- **Rozpoczynamy przygotowania do XX Jubileuszowego Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom.** W 2021 r. odbędzie się on w dniach **26 maja – 1 czerwca** po hasłem „**Już 20 lat CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM – 20 minut dziennie. Codziennie!**” Fundacja przygotuje materiały informacyjno-promocyjne kampanii czytania (plakaty), prosząc jednocześnie Liderów o przygotowanie bogatego lokalnego programu OTCD – największego w kraju Święta Czytania Dzieciom!

Zapraszamy obecnych 20-latków, by podzielili się z nami informacjami o czytaniu im przez rodziców, dziadków, babcie i nauczycieli. Prosimy – piszcie do Fundacji o swoich doświadczeniach z głośnym czytaniem w dzieciństwie. Jesteście wszak równolatkami kampanii czytania!

- **22 marca to Światowy Dzień Wody** – ustanowiony na konferencji ONZ w Rio de Janeiro w 1992 r. Przeczytajmy dzieciom fragmenty książek, w których woda jest skarbem, bez którego nie ma życia, np.: *W pustyni i w puszczy* Henryka Sienkiewicza, *Dar rzeki* Fly Marii Krüger, książki o rozbitkach, którzy na oceanie cierpieli z pragnienia, *Życie Pi* Yanna Martella. W ramach edukacji ekologicznej wyjaśnijmy, dlaczego w niektórych regionach świata coraz bardziej brakuje wody i jaki to ma związek z rosnącą produkcją przemysłową i konsumpcją. Nauczmy dzieci szacunku do wody i nawyku jej oszczędzania. Zróbmy spis możliwości wykorzystania „zużytej” wody. Jeśli jest bez detergentów, można podlać nią ogródek, można użyć wody po gotowaniu makaronu lub pierogów do ugotowania zupy. Przeanalizujmy dane: ile wody zużywa się do wyprodukowania 1 kg mięsa, awokado itp. Polecamy także książkę *Wielka podróż Lulie* japońskiej księżniczki Hisako Takamado, wydaną przez Fundację Marka Kamińskiego.
- **25 marca** obchodzimy rocznicę urodzin **Joanny Kulmowej** – wybitnej poetki, dramatopisarki, autorki książek dla dzieci. Jej dorobek poetycki i prozatorski obejmuje m.in. tomy: *Wio, Leokadio, Zielony Amadeo, Ja, czarownica, Wiersze dla Kaji, Wielki Mały Król, Serce jak złoty gołąb, Co się komu śni, a nawet i nie śni, Joanna Kulmowa dzieciom*. Uczyńmy ten dzień świętem Poetki. Obejrzyjmy wspólnie z dziećmi krótki film o Joannie Kulmowej (<https://youtu.be/cIOoIOHzDxY>). Poetka zmarła 17 czerwca 2018 roku.
- **25 marca** angielskie Towarzystwo Tolkienowskie (The Tolkien Society) organizuje od 2003 r. Dzień Czytania Tolkiena, który od kilku lat obchodzony jest również w Polsce. W tym dniu fani Tolkiena organizują wydarzenia kulturalne, spotkania literackie, a także konkursy i akcje zachęcające do sięgnięcia po prozę mistrza fantasy.

Warto zaproponować starszym klasom wspólne czytanie Tolkiena w tym dniu, a także porozmawiać o fenomenie pisarza, który spopularyzował powieść fantasy na całym świecie.

- **27 marca** przypada **Międzynarodowy Dzień Teatru**. Opowiedzmy dzieciom o teatrze, o tym, czym są scena, proscenium, kulisy, porozmawiajmy z aktorami, reżyserem, scenografem. I oczywiście obejrzymy przedstawienie teatralne – na żywo lub online. Warto również przygotować z dziećmi własną inscenizację, wykorzystując gotowe teksty, np. Jana Brzechwy *Kopciuszek, Jaś i Małgosia* czy Joanny Awgulowej z tomu *Dziecko widzem i aktorem. Inszenizacje*

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

dla klas przedszkolnych, świetlic, domów dziecka. A może sami napisiecie sztukę, którą wspólnie wystawicie?

KWIECIEŃ

- **Ostatnie mocne akordy kampanii 1%!** Prosimy naszych Liderów i Koordynatorów o wsparcie odpisem 1% podatku kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” i fundacyjnych programów na rzecz mądrego wychowania. Efekty edukacji czytelniczej, emocjonalnej i moralnej nie są widoczne od razu, ale wychowanie dzieci na osoby wykształcone, wrażliwe, mądre i prawe, jest w dobie kryzysu wartości, mediów lansujących przemoc i wulgarny język oraz tandetnej popkultury najważniejszą inwestycją w dobrą przyszłość dzieci i kraju.
KRS naszej Fundacji: 00000 97051
- **1 kwietnia – Prima Aprilis.** Jest to dzień zabawnych żartów, humoru, „nabierania się” nawzajem – przypomnijmy dzieciom, by były to żarty inteligentne, ale nie złośliwe, które mogą sprawić komuś przykrość. Młodszym nastolatkom możemy przeczytać opowiadanie *Pstryk* Pawła Beręsewicza ze zbioru *Gorzka czekolada*, tom 2, które pokazuje konsekwencje nieprzemyślanego złośliwego dowcipu. Zachęcamy też do lektury rozdziału *Szczęście, optymizm, humor* z książki *Z dzieckiem w świat wartości* Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej.
- **2 kwietnia obchodzimy Dzień Służby Zdrowia.** Porozmawiajmy z uczniami o pracy i oddaniu lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych, naukowców szukających nowych leków. Opowiedzmy im o zaangażowanej i bohaterskiej postawie lekarzy z organizacji Lekarze bez Granic, którzy jako wolontariusze ratują ludzi w rejonach konfliktów zbrojnych, w czasie epidemii lub endemii, w bardzo biednych regionach świata. Zachęćmy dzieci do podzielenia się znanymi im historiami o medykach, którzy ocalili wiele ludzkich istnień. Może warto wysłać wspólną kartkę z podziękowaniem dla pracowników najbliższego szpitala?
- **2 kwietnia przypadają urodziny Jana Christiana Andersena i Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci.** Zorganizujmy tego dnia niezwykle spotkanie czytelnicze dla młodych miłośników książek – *Noc z Andersenem* w miejscowej bibliotece.
- **4 kwietnia urodził się Václav Čtvrtek** – znakomity pisarz czeski, autor dobranocek i książek dla dzieci, twórca cyklu skrzących się humorem, ciepłych opowieści o rozbójniku Rumcajsie, *Bajek z mchu i paproci*, *Makowej panienci*, *Podróży furmana Szejtrocza*, *O gajowym Chrobotku* i innych. Poczytajmy je dzieciom koniecznie!
- **7 kwietnia jest Światowym Dniem Zdrowia.** Fraszka Jana Kochanowskiego *Na zdrowie* będzie znakomitym przyczynkiem do dyskusji na temat ochrony zdrowia i zdrowego stylu

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

życia. Zastanówmy się też nad sentencją Arthura Schopenhauera: „Zdrowie nie jest wszystkim, ale bez zdrowia wszystko jest niczym”. Porozmawiajmy z dziećmi o potrzebie wzięcia odpowiedzialności za swoje zdrowie: o prawidłowym odżywianiu, znaczeniu ruchu dla zdrowia, odpowiedniej ilości snu. Zapytajmy je, czy w literaturze dla najmłodszych autorzy nie za często lansują słodczyce. Czy znają książki dla dzieci i młodzieży, w których znaleźć można sygnały o potrzebie zdrowego odżywiania? Porozmawiajmy też z uczniami o zdrowiu emocjonalnym, o radzeniu sobie ze stresem, trudnymi uczuciami, o objawach depresji, o tym, do kogo się zwrócić, gdy czują się bezradni, samotni, nie widzą nadziei na rozwiązanie swoich problemów. Przygotujmy z uczniami tygodniowy „Plan zdrowia” – zaplanujmy codziennie jedno działanie na rzecz poprawy stanu zdrowia. Niech to będzie gimnastyka, prawidłowa dieta, odpoczynek, relaksacja, a nawet odkładana wizyta u dentysty.

Porozmawiajmy z uczniami o pracy i oddaniu lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych, naukowców szukających nowych leków. Opowiedzmy im o zaangażowanej i bohaterskiej postawie lekarzy z organizacji Lekarze bez Granic, którzy jako wolontariusze ratują ludzi w rejonach konfliktów zbrojnych, w czasie epidemii lub endemii, w bardzo biednych regionach świata. Zachęćmy dzieci do podzielenia się znanymi im historiami o medykach, którzy ocalili wiele ludzkich istnień. Może warto wysłać wspólną kartkę z podziękowaniem dla pracowników najbliższego szpitala?

- **12 kwietnia – Dzień Czekolady.** „Czekoladowych” książek mamy całkiem sporo: *Charlie i fabryka czekolady* Rolanda Dahla, *Wojna czekoladowa* Jacka Cormiera, *Dzień czekolady* Anny Onichimowskiej, *A niech to czykolada!* Pawła Beręsewicza i wreszcie „fundacyjne” dwa tomy opowiadań *Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach*. Smacznej lektury!
- **14 kwietnia jest rocznicą urodzin Danuty Wawiłow** – poetki, autorki książek dla dzieci i młodzieży, piosenek – także dla dorosłych. Poczytajmy dzieciom jej utwory: *Rupaki*, *Strasznie ważna rzecz*, *Bajka o stu królach Lulach*, *Wiersze dla niegrzecznych dzieci*, *Wierzbowa 13* i inne. 15 wierszy Danuty Wawiłow znajdziecie też w II kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom”, w tomie *Wiersze współczesnych polskich poetów*.
- **22 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Ziemi.** Proponujemy czytanie książek o tematyce ekologicznej – znakomitą lekturą dla młodszych czytelników będzie np. *Drzewo* Elizy Piotrowskiej oraz *Pszczółki* Piotra Sochy, pięknie ilustrowana quasi encyklopedia o tych pracowitych zapylaczach, bardzo ważnych dla przetrwania życia na Ziemi. Nieco starszym dzieciom przeczytajmy *Nagle w głębi lasu* Amosa Oza. Nastolatkom na pewno spodoba się książka *Życie pszczoł* Mai Lunde, a także dwie zaskakująco ciekawe książki *Sekretne życie drzew* oraz *Duchowe życie zwierząt*, napisane przez niemieckiego leśnika, Petera Wohllebena. Godne polecenia są też książki Olgi Ślepowrońskiej *Klimatyczni* oraz Rachel Ignatofsky *Wspaniała PLANETA ZIEMIA i jej przyroda*. Fascynującą opowieścią o planecie z perspektywy kosmosu jest książka Aleksandry i Daniela Mizielińskich *Tu jesteście. Kosmiczne wyprawy, wizje i eksperymenty*.
- **23 kwietnia to Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich.** Zorganizujmy z tej okazji wycieczki dzieci do lokalnych drukarni, omówmy temat: „Jak powstaje książka?” Wyjaśnijmy

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

im też, czym jest plagiat i co to znaczy naruszać prawa autorskie, np. kopiować bez zezwolenia autora teksty z internetu, wykorzystać w swojej fragmencie cudze teksty bez podania autorstwa lub cytaty przekraczające dozwoloną długość.

- **23 kwietnia urodziła się Eva Janikovszky** – pisarka węgierska, dziennikarka, autorka scenariuszy oraz książek dla dzieci, m.in. *Gdybym był dorosły*, *Chciałbym wiedzieć*, *Bartek i Kajtek*, *Jestem już przedszkolakiem*. Przechabawna książka *Gdybym był dorosły* została wpisana na fundacyjną Złotą Listę.
- **23 kwietnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży.** Porozmawiajmy o tym, co możemy zrobić, by okazać solidarność młodzieży w krajach, gdzie toczą się wojny, panuje głód, gdzie dziewczynki nie mają możliwości edukacji. Porozmawiajmy też o solidarności z „innymi” – młodymi ludźmi o innym kolorze skóry, odmiennej religii, narodowości czy orientacji seksualnej.
- **23 kwietnia to też Światowy Dzień Zwierząt Laboratoryjnych i Międzynarodowy Dzień Przeciwno Wiwisekcji.** Zwróćmy uwagę na cierpienia zwierząt laboratoryjnych, na których testuje się nie tylko leki, ale też kosmetyki. Do czytania nastolatkom polecamy wspaniałą, gorzką książkę *Nie posiadamy się ze szczęścia* Karen Joy Fowler o eksperymentalnym adoptowaniu szympanscy i wychowywaniu jej z własnymi dziećmi.
- **23 kwietnia Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem** (lub ostatnia środa kwietnia). Kolejna ważna lekcja na temat promocji zdrowia – jak hałas wpływa nie tylko na nasz słuch, ale także na zdrowie emocjonalne. Do listy zachowań prozdrowotnych dopiszmy: 20 minut ciszy dziennie. Codziennie!
- **Organizujmy wycieczki dzieci do lokalnych księgarni i kluboksięgarni oraz bibliotek.** Niektóre dzieci nigdy tam nie były!
- **W kwietniu rozpoczyna się na dobre okres wycieczek szkolnych.** Nie wiemy, czy w tym roku epidemia nie zakłóci tego zwyczaju. Jeśli nie, zabierzmy dzieci i młodzież np. do muzeów i centrów sztuki współczesnej. Jako przygotowanie do odbioru nowoczesnej sztuki może posłużyć propozycja z naszej Złotej Listy, książka Sebastiana Cichockiego *S.Z.T.U.K.A.* ilustrowana przez Aleksandrę i Daniela Mizelińskich.
- **30 kwietnia urodził się Sven Nordqvist**, szwedzki pisarz i ilustrator książek dla dzieci, najbardziej znany z uroczej serii *Pattson i Findus*, która znajduje się na naszej Złotej Liście.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

MAJ

- **1 maja obchodzimy Międzynarodowe Święto Pracy.** Wyjaśnijmy dzieciom, jakie wydarzenie z przeszłości zostało upamiętnione poprzez coroczne honorowanie pracy. Porozmawiajmy o wartości pracy, o tym, jak zmieniała się na przestrzeni wieków, a także o tym, że każda pożyteczna praca jest ważna i potrzebna. Porozmawiajmy z dziećmi o ich planach dotyczących przyszłego zajęcia. W jaki sposób i od jakiego wieku trzeba się przygotowywać do niektórych profesji? Wskażmy je wspólnie. Poszukajmy też razem książek, w których występują przedstawiciele różnych zawodów.
- **3 maja – Święto Konstytucji 3 Maja.** Poczytajmy z uczniami obecną Konstytucję naszego kraju i podyskutujmy nad różnymi jej zapisami – każdy obywatel powinien ją znać.
- **5 maja obchodzimy rocznicę urodzin Henryka Sienkiewicza.** Jego książki nadal dostarczają wielkich emocji, warto do nich wracać i czytać je nowym rocznikom Polaków.
- **5 maja – to Dzień Tolerancji, Praw Człowieka i Integracji Europejskiej, Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną, Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych.** Ludzi niepełnosprawnych jest wśród nas bardzo wielu i każdy z nich ma prawo do cieszenia się życiem i korzystania z niego na równi z osobami zdrowymi. Każdy z nas może stać się niepełnosprawny lub mieć taką osobę w rodzinie. Porozmawiajmy o akceptacji, wzajemnej pomocy, empatii. Poczytajmy dzieciom książki, w których występują niepełnosprawni bohaterowie: *Czarny Młyn* Marcina Szczygielskiego, *Tydzień Konstancji* Olgi Masiuk, *Wyspę mojej siostry* i *O Stephenie Hawkingu, czarnych dziurach i myszach podpodłogowych* Katarzyny Ryrych, *Jabłko Apolejki* Beaty Wróblewskiej, *Żółte kółka* Elizy Piotrowskiej.

Przy okazji chcemy też przedstawić odrębne stanowisko Fundacji w sprawie popularnego hasła: TOLERACJA. Intencje są szczerne, ale w praktyce to bogaty toleruje biednego, mądry – głupiego, zdrowy – niepełnosprawnego, lepszy (we własnym mniemaniu) – gorszego. Mówiąc, że ktoś ma niski poziom tolerancji na coś, mamy na myśli coś uciążliwego, niewygodnego, szkodliwego. Czy zatem relacje między ludźmi powinny być budowane na tolerancji? A może raczej na równoprawnej i symetrycznej wartości, jaką jest szacunek? Zachęcamy do przeczytania rozdziału o szacunku z książki *Z dzieckiem w świat wartości* – i refleksji, co naprawdę kryje się pod różnymi dobrze brzmiącymi hasłami. W kontekście niepełnosprawności warto też zapoznać się z rozdziałem o solidarności z tej samej książki fundacyjnych autorek i wykazywać się tą cnotą nie tylko wobec osoby niepełnosprawnej, ale też jej bliskich.

- **11 maja – Dzień Bez Śmiecenia.** Warto poświęcić lekcję na temat zanieczyszczenia środowiska, potrzeby segregacji śmieci, a przede wszystkim mniejszej ich „produkcji”, w tym o ruchu „Zero śmieci”. Przypomnijmy *Książkę o śmieciach* Stanisława Łubieńskiego.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- **8 – 15 maja – Tydzień Bibliotek.** Jest to ogólnopolska akcja organizowana od lat przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Głównym celem akcji jest promowanie czytelnictwa. Tydzień Bibliotek rozpoczyna się corocznie **8 maja – w Dniu Bibliotekarza i Bibliotek**. Staramy się bić rekordy wypożyczania – i czytania! – książek oraz uczestniczymy w imprezach lokalnych!
- **15 maja** obchodzimy **Międzynarodowy Dzień Rodzin** ustanowiony w 1993 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. Zachęcamy do organizowania pikników rodzinnych z książką oraz wymieniać się książkami. Hasłem pikniku może być „**Czytanie na trawie**” lub „**Dzielimy się książkami, z których wyrosliśmy**”. Do rodzinnego czytania wybierzmy literackie przykłady rodzin, w których panuje miłość i szacunek do wszystkich jej członków. Proponujemy lekturę *8+2 i ciężarówka* oraz kolejne tomy serii Ann Cath Westey, *Co tam u Ciunków?* Pawła Beręsewicza, *Jeździec* Małgorzaty Musierowicz. Możemy też porozmawiać o trudnych sprawach w rodzinach, czytając książki nagrodzone w V Konkursie Literackim im. A. Lindgren organizowanym przez naszą Fundację: *Lato na Rodos* Katarzyny Ryrych, *Wstydu za grosz* Zuzanny Orlińskiej, *Gwiazda z pierwszego piętra* Barbary Kosmowskiej, *Tam, gdzie zawracają bociany* Joanny Jagiełło, *Zostań sama w domu* Barbary Stenki. Poruszającą lekturą nie tylko dla nastolatków, ale również dla ich rodziców jest *Życie na drzwiach lodówki* Alice Kuipers.
- **18 maja** świętujemy **Międzynarodowy Dzień Muzeów** – ogłoszony w 1977 r. przez Międzynarodową Radę Muzeów (ICOM), działającą przy UNESCO. Zabierzmy dzieci do jakiegoś muzeum: etnograficznego, technicznego, historycznego lub sztuki współczesnej. Pokażmy im tam wystawy obrazów, rzeźb i instalacji, itp.
- **Akcja „Od czwartego roku bez książeczki ani kroku”.** Zwracamy się do Liderów kampanii czytania, by zachęcali władze lokalne do wprowadzenia programu corocznego fundowania przez nie wszystkim czterolatkom na wsi, w mieście, czy gminie książeczek i wręczaniu ich przez wójta lub prezydenta miasta podczas uroczystości z udziałem rodziców, dziadków, przedstawicieli bibliotek, władz lokalnych oraz gości specjalnych. Dzieci mogą zostać pasowane na czytelników lokalnej biblioteki i otrzymać stosowne legitymacje. Można przygotować program artystyczny dla dzieci i edukacyjny dla rodziców. Obdarowane maluchy mogą podczas uroczystości bawić się na rozłożonych na podłodze matach. Zaprośmy potem rodziny do lokalnej biblioteki, by dzieci mogły ją poznać, nauczyć się korzystania ze zbiorów i wypożyczyć swoją pierwszą książkę. Pierwszymi gminami, które wprowadziły ten program, są Pałecznica k. Krakowa oraz Kije k. Kielc.
- **18 maja to Dzień Dobrych Uczynków.** Zaplanujmy zrobienie dobrego uczynku dla kogoś bliskiego – rodziców, babci, dziadka, koleżanki, kolegi. Niech jednak będzie to coś, co ucieszy tę osobę, a nie TYLKO nas samych! I zawsze pomyślmy zawczasu o możliwych konsekwencjach naszych pomysłów!
- **21 maja obchodzimy Światowy Dzień Różnorodności Kulturowej.** Nauczmy dzieci akceptacji, ale też szacunku i podziwu dla odmiennych kultur, które uzupełniają się i wzbogacają, nawzajem przenikając się, ale zarazem zachowując odrębność.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- W dniach 26 maja – 1 czerwca odbędzie się Jubileuszowy XX Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom pod hasłem „Lubimy czytać polskich autorów!” Zachęcamy do organizowania Inauguracji wojewódzkich, miejskich lub gminnych Tygodni Czytania – z bajkowymi paradami dzieci, występami artystycznymi, konkursami i przede wszystkim wspólnym czytaniem *Lokomotywy* Juliana Tuwima przez dzieci oraz nauczycieli, wychowawców, rodziców, artystów, przedstawicieli władz lokalnych, mediów, kościołów itp.
 - **26 maja to Dzień Matki.** To ważny dzień, bo Mama jest najważniejszą osobą w życiu każdego dziecka. Poczytajmy dzieciom wiersze o mamach, ale także zaprośmy mamy do przedszkola, szkoły, biblioteki, gdzie będą mogły obejrzeć występy dzieci i otrzymają od własnego dziecka laurkę z najpiękniejszymi życzeniami samych radości. Oprócz laurki mamy mogą dostać od Pań Wychowawczyń kopię wywiadu z dr. Rossem Campbellem *Jak kochać dziecko?* oraz zestaw kilku tytułów książek na temat mądrego wychowania z listy lektur polecanych przez Fundację dla dorosłych na stronie Złotej Listy.
 - **27 maja przypada rocznica urodzin Ferdynanda Antoniego Ossendowskiego** – pisarza, publicysty i podróżnika. Koniecznie przeczytajmy starszym dzieciom jego *Słonia Birarę*. Ta piękna i poruszająca książka została wznowiona po latach w ramach pierwszej kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Można ją na pewno znaleźć w wielu bibliotekach.
-

CZERWIEC

- **1 czerwca – Dzień Dziecka, ostatni dzień XX Jubileuszowego Tygodnia Czytania Dzieciom pod hasłem „Lubimy czytać polskich autorów!”** (26 maja – 1 czerwca). Niech to będzie Dzień Dziecka z Książką i wielkie święto czytania dzieciom! Czytajmy dzieciom – w prezencie. Nie ma lepszego daru dla dziecka niż poświęcony mu z miłością przez bliskich czas. A najlepiej wykorzystać go na wspólne czytanie! Zachęćmy wszystkich rodziców do przyjęcia zobowiązania, że będą dzieciom codziennie czytać. Przydatną do tego pomocą może być 15-tomowa kolekcja pereł literackich „Cała Polska czyta dzieciom”, znakomite książki nagrodzone w Konkursie im. Astrid Lindgren lub książki ze Złotej Listy Fundacji.
- **1 czerwca urodził się ks. Jan Twardowski** – poeta, autor wzruszających i pięknych tomów: *Znaki ufności*, *Zeszyt w kratkę*, *Niebieskie okulary*, *Który stwarzasz jagody*, *Na osiołku*, *Patyki i patyczki*, *Nie bój się kochać*, *Elementarz księdza Twardowskiego dla najmłodszego, średniaka i starszego*. 15 wybranych wierszy księdza Twardowskiego znajdziecie w tomie *Wiersze współczesnych polskich poetów* w drugiej kolekcji „Cała Polska czyta dzieciom”.
- **1 czerwca – Święto Uwalniania Książek.** Jeśli mamy książki, które już przeczytaliśmy i nie będziemy do nich wracać, możemy się nimi podzielić z innymi. Odłożyć je na specjalne półki

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

lub stojaki, które są w wielu miastach, zanieść do biblioteki lub ogłosić, np. na którymś z portali internetowych, że chcemy je oddać za darmo. Na pewno znajdą się chętni. Można też w szkole zorganizować Wielką Wymianę Książek.

- **1 czerwca obchodzimy Dzień Przyjaciela i Przyjaźni.** Zachęcamy do przeczytania rozdziału *Przyjaźń i miłość* z książki *Z dzieckiem w świat wartości*. Porozmawiajmy o przyjaźni w książkach, o tym, jaki powinien być przyjaciel, jak dbać o przyjaźń. Polecamy książkę Ewy Martykien *Mój kumpel Jeremi*, nieśmiertelną *Anię z Zielonego Wzgórza* Lucy Maud Montgomery czy *Most do Terabithii* Katherine Paterson.
- **20 czerwca** urodził się **Aleksander Fredro** – komediopisarz, pamiętnikarz, poeta. Nie może zabraknąć czytania jego – nadal aktualnych i bardzo śmiesznych – komedii, *Pawła i Gawła*, *Małpy w kąpielni* czy fragmentów pamiętników *Trzy po trzy*.
- **21 czerwca Międzynarodowe Święto Muzyki.** Poczytajmy o kompozytorach, muzykach, np. *W podróży ze skrzypcami. Opowieść o Henryku Wieniawskim* i/lub *Jaśnie pana Pichona. Rzecz o Fryderyku Chopinie* Anny Czerwińskiej-Rydel. Posłuchajmy muzyki poważnej, ludowej, popularnej, jazzowej, rockowej itp. Wybierzmy się z dziećmi na koncert. Zachęcamy do rozważenia możliwości zapisania zainteresowanego i uzdolnionego dziecka na lekcje muzyki. Nauka gry na instrumencie to bardzo dobra metoda rozwijania wrażliwości i intelektu, ochrona przed złymi wpływami prostackiej masowej kultury oraz nauka dyscypliny i pracowitości, a w przyszłości granie lub tworzenie muzyki to świetny sposób na radzenie sobie z trudnymi emocjami oraz umiejętność, która zjednuje sympatię i uznanie otoczenia.
- **23 czerwca świętujemy Dzień Ojca.** Warto poszukać pięknych i godnych naśladowania sylwetek ojców w literaturze i poczytać o nich – szczególnie chłopcom, którzy kiedyś będą pełnić te funkcje. Polecamy powieści *8+2* i *ciężarówka* Cathariny Vestly, *Lotta z ulicy Awanturników* i *Madika z Czerwcowego Wzgórza* Astrid Lindgren, *Zabić drozda* Harper Lee, ukazujące sylwetki wspańiałych ojców. Można też porozmawiać i zilustrować przykładem postaci ojców złych, pogubionych, nieobecnych (jak w *Moim drzewku pomarańczowym* José Mauro de Vasconcelosa, w *Chłopcach z zielonych stawów* Jana Izydora Korzeniowskiego czy w opowiadaniach *Rajski ptak* i *Szczęśliwego Nowego Roku* Katarzyny Ryrych z tomu *Gorzka czekolada...*). Ponieważ coraz więcej jest rodzin patchworkowych, w których ojciec jest obecny w życiu dzieci okazjonalnie lub wręcz z niego znika, poczytajmy książki o takich rodzinach, np. *Czacha się buntuje* Joanny Jagiełło, *Pozłacana rybka* Barbary Kosmowskiej czy *Wstydu za grosz* Zuzanny Orlińskiej. A dla najmłodszych polecamy *Tatę na miarę* Davide Cali i Anny-Laury Cantone.
- **25 czerwca – koniec roku szkolnego 2020/2021.** Niech pożegnanie ze szkołą nie będzie pożegnaniem z książką! Zachęcamy, by wychowawcy na koloniach, półkoloniach i obozach czytali dzieciom zabrane w tym celu i dostosowane do wieku dzieci książki.

Oto powieści, które doskonale sprawdzą się jako wakacyjna lektura:

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Biała żyrafa Lauren ST. John

Lotnik Eoina Colfera

Moje Bullerbyn (oraz kolejne części: *Kolczyki Selmy*, *Dziewczynka z fotografii*) Barbary Gawryluk

Pies, który biegł ku gwiazdzie Henninga Mankella

Afryka Kazika, Benedykt i Ja, Dziadek i niedźwiadek Łukasza Wierzbickiego

Co tam u Ciunków? (oraz pozostałe tytuły z serii), *Tajemnica człowieka z blizną* Pawła Beręsewicza

Tsatsiki i Mamuśka (i inne tytuły z serii autorstwa Moni Nilsson)

Zielony, Nikt i gadające drzewo Małgorzaty Strzałkowskiej

Polecamy także ponadczasowe przygodowe powieści Adama Bahdaja, Zdzisława Nienackiego czy Edmunda Niziurskiego!

- **25 czerwca to r rocznica urodzin George’a Orwella**, angielskiego pisarza i publicysty, nazywanego kronikarzem kultury angielskiej XX wieku, wrażliwego na niesprawiedliwości społeczne, sprzeciwiającego się totalitaryzmowi, autora m.in. znakomitych i wizjonerskich książek – do przeczytania z nastolatkami – *Folwark zwierzęcy* oraz *Rok 1984*.
- **26 czerwca to Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii**. Sięgnijmy po książkę Anny Onichimowskiej *Hera, moja miłość*, wstrząsającą lekturę *My, dzieci z Dworca ZOO* Christiane F., *Pamiętnik narkomanki i Ćpunkę* Barbary Rosiek oraz *Requiem dla snu* Huberta Selby jr. Porozmawiajmy z dziećmi o modzie na narkotyki i dopalacze, która może kosztować zdrowie i życie, wyjaśnijmy, że biznes narkotykowy przynosi ogromne zyski narkotykowym magnatom kosztem naiwnych lub nieradzących sobie z emocjami użytkowników. Pouczającą lekturą dla rodziców i nauczycieli będzie z pewnością książka Mariusza Jędrzejki i Zbigniewa Stańczaka *Narkotyki i dopalacze. Co powinni wiedzieć rodzice?*.
- **30 czerwca urodził się Czesław Miłosz** – poeta, prozaik, eseista, laureat Nagrody Nobla w 1980 r. Warto przedstawić starszym nastolatkom któryś z jego utworów – *Poemat o czasie zastęglym*, *Trzy zimy*, *Obrachunki*, *Wiersze*, *Ocalenie*, *Traktat moralny*, *Zniewolony umysł*, *Dolinę Issy*, *Rodzinną Europę*, *Króla Popiela i inne wiersze*, *Widzenie nad zatoką San Francisco*, *Orfeusza i Eurydykę*.

LIPIEC

- Liderów kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” prosimy o nadsyłanie podczas wakacji prac na **Konkurs na najlepiej przeprowadzoną kampanię czytania**.
- **„Lato z książką”**. Zapraszamy do jej realizacji biblioteki, domy kultury, hufce harcerskie, placówki, które goszczą dzieci i młodzież lub się nimi opiekują. Zachęcamy, by wychowawcy na wszystkich koloniach, półkoloniach i obozach czytali dzieciom zabrane w tym celu książki – np. ze Złotej Listy Fundacji. Proponujemy wakacyjne powieści: *Białą żyrafę* Lauren St. John,

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Lotnika Eoina Colfera, Moje Bullerbyn (oraz kolejne części: *Kolczyki Selmy, Dziewczynka z fotografii*) Barbary Gawryluk, *Psa, który biegł ku gwiazdzie* Henninga Mankella, *Afrykę Kazika; Benedykta i Jana; Dziadka i niedźwiadka* Łukasza Wierzbickiego, *Co tam u Ciumków?* (oraz pozostałe tytuły z serii) Pawła Beręsewicza, *Tajemnicę człowieka z blizną* tego samego autora, *Tsatsiki i Mamuskę* (i inne tytuły z serii autorstwa Moni Nilsson), książkę *Zielony, Nikt i gadające drzewo* (i wcześniejsze tomy z tej serii) Małgorzaty Strzałkowskiej. Więcej propozycji w sekcji „Co czytać” na naszej stronie internetowej (<https://calapolskacztyadzieciom.pl/co-czytac>).

W czasie wakacyjnych miesięcy można też poczytać książki z drugiej kolekcji pereł literackich dla dzieci i młodzieży pt. „Cała Polska czyta dzieciom”:

1. *Bajki, legendy i opowieści wierszem*
2. Astrid Lindgren – *Rasmus i włóczęga*
3. Gianni Rodari – *Gelsomino w kraju kłamczuchów, Historyjki o Alicji*
4. E.B. White – *Pajęczyna Charlotty*
5. Paul Berna – *Rycerze złotego runa*
6. Francesco D'Adamo – *Iqbal*
7. Katherine Paterson – *Wspaniała Gilly*
8. Barbara Tylicka, Henryk J. Chmielewski – *Generał Ciupinek*
9. Torill T. Hauger – *Sigurd, syn wikinga*
10. Géza Hegedüs – *Żeglarz z Miletu*
11. Anne M. Schmidt – *Minu*
12. Jurij Olesza – *Trzech grubasów*
13. Vaclav Čtvrtek – *Bajki z mchu i paproci*
14. *Wiersze współczesnych polskich poetów*
15. Maurice Druon – *Magiczny świat Tistou*

oraz tytuły nagrodzone w V Konkursie Literackim im. A. Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży:

- dla najmłodszych dzieci – *Gucio na tropie zaginionej świnki morskiej* Małgorzaty Kur, *Dokąd niedźwiedzie wędrują nocą* Katarzyny Zielińskiej, *Pan Kudłaty i cztery łapy* Iwony Czarkowskiej,
- dla średnich – *Selfie ze Stolem* Krzysztofa Kochańskiego, *Słońca i księżycy* Barbary Kosmowskiej, *Mój kumpel Jeremi* Ewy Martynkien,
- dla nastolatków *Wstydu za grosz!* Zuzanny Orlińskiej, *Tam, gdzie zawracają bociany* Joanny Jagiełło oraz nagrodzone GRAND PRIX Konkursu *Lato na Rodos* Katarzyny Ryrych.

- **2 lipca obchodzimy rocznicę urodzin Wisławy Szymborskiej** – poetki, laureatki Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1996 roku. Jej wiersze niosą mądrość i subtelny, niepowtarzalny humor, są przy tym dobre na każdą okazję. Można też sięgnąć po jej zabawne *Lepiej* a także – korzystając z wzorów poetki – próbować tworzyć własne. Świetna, wakacyjna zabawa! A oto „czytelniczy” przykład lepiej: „Lepiej w jabłkach jeść robale, niż nie czytać

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

książek wcale!”, „Lepiej zginąć w toni morskiej, niż nie znać wierszy Szyborskiej”, „Lepiej zasnąć na przypiecku niż nie czytać książek dziecku!”.

- **3 lipca** to rocznica urodzin **Franza Kafki** – autora powieści należących do kanonu literatury światowej: *Procesu* oraz *Zamku*. Przeczytajmy starszym dzieciom fragment surrealistycznego *Procesu* lub któreś z opowiadań Kafki. I porozmawiajmy z nimi o absurdach świata.
- **9 lipca urodził się Stanisław Pagaczewski** – prozaik, dziennikarz, autor utworów dla dzieci i młodzieży, m.in. niezwykle popularnego cyklu przygód profesora Baltazara Gąbki i Wawelskiego Smoka oraz *książek Zielona wędrówka, Gospoda pod Upiorkiem, Bzdurki dla córki*.
- **15 lipca przypada Dzień Bez Telefonu Komórkowego**. Odłóżmy komórkę chociaż na ten jeden dzień. Sięgnijmy po tradycyjne książki – nie tylko wtedy.
- **19 lipca obchodzimy Dzień Czerwonego Kapturka**. Podejdźmy krytycznie do tej znanej wszystkim bajki i uświadommy dzieciom, że przyczyniła się ona do niemal całkowitego wytrzebienia wilków w Europie. Posłuchajmy wraz z nimi, co mówi o tym Adam Wajrak (<https://youtu.be/BOoopen2Vejc>).
- **22 lipca przypada rocznica urodzin Janusza Korczaka** (właśc. Henryka Goldszmita) – polskiego lekarza żydowskiego pochodzenia, pedagoga i opiekuna dzieci żydowskich w czasie okupacji, autora utworów dla dzieci i młodzieży (m.in. *Król Maciuś I, Kajtuś Czarodziej*), wielkiego adwokata najmłodszych, którymi opiekował się w domu dziecka i podzielił ich los, idąc z nimi do obozu zagłady w Treblince. Warto poznać jego biografię.
- **23 lipca to Dzień Włóczykija** z kultowych powieści Tove Jansson o Muminkach. Poczytajmy dzieciom te zabawne, nieco melancholijne książeczki, będące skarbnicą ludzkich cech i dziwactw. Zwróćmy dzieciom uwagę, że w książce odnaleźć można wzorce dawnych ról i zachowań społecznych i rodzinnych, które dzisiaj nazwiemy stereotypami. Jednocześnie sam Włóczykij nie poddawał się żadnym normom i wiódł życie osobne, wolne i miejmy nadzieję, że szczęśliwe. Kolejne informacje o Tove Jansson w naszym kalendarium – 9 sierpnia.
- **30 lipca to Międzynarodowy Dzień Przyjaźni**. Napisano o niej wiele książek. Stwórzmy listę tytułów o przyjaźni, zapoznajmy się z rozdziałem *Przyjaźń i miłość* z książki Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej *Z dzieckiem w świat wartości*. Młodszym nastolatkom przeczytajmy opowiadania: *Sztuka programowania* Wojciecha Cesarza oraz *Szacun i gorzka czekolada* Barbary Kosmowskiej z książki *Gorzka czekolada* i podyskutujmy o meandrach przyjaźni w tym wieku. O przyjaźni traktują też świetne nowe powieści: *Gwiazda z pierwszego piętra* Barbary Kosmowskiej, *Mój kumpel Jeremi* Ewy Martynkien, *Wstydu za grosz* Zuzanny Orlińskiej, *Tam, gdzie zawracają bociany* Joanny Jagiełło i *Lato na Rodos* Katarzyny Ryrych.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

SIERPIEŃ

- **1 sierpnia to Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego.** Poczytajmy wspomnienia z powstania, nie tylko żołnierzy, ale także ludności cywilnej. Polecamy *Pamiętnik z Powstania Warszawskiego* Mirona Białoszewskiego, *Dziennik powstańca* Zbigniewa Czajkowskiego.
- **8 sierpnia świętujemy Wielki Dzień Pszczół.** Koniecznie przeczytajcie i obejrzyjcie dokładnie wraz z dziećmi znakomitą książkę *Pszczółę* Piotra Sochy. Starszym dzieciom polecamy piękny film dokumentalny *Kraina miodu*, który był nominowany do Oscara. Ale najlepiej, korzystając z lata, znaleźć prawdziwą pasiekę i porozmawiać z pszczelarzem pasjonatem. To ludzie o wielkiej wiedzy i miłości do pszczoł! Zachęćmy dzieci, by włączyły się do akcji ratowania pszczoł przed wyginięciem organizowanych przez Greenpeace i adoptowały pszczoły, czyli niewielkimi kwotami wspierały ratowanie ich przed wyniszczeniem chemikaliami i innymi zagrożeniami ze strony ludzi. A jakimi? Posłuchajcie Michała Rusinka czytającego opowiadanie Filipa Podstawka *Pszczółę czarodziejką*, nagrodzone w naszym wiosennym konkursie „Siedzę w domu i piszę...” (https://youtu.be/3avW_hOfuCc).
- **Kontynuujemy akcję „Lato z książką”.** Proponujemy organizowanie Czytania na trawie, Podchodów literackich, Literackich Gier Miejskich, Maratonów czytelniczych, Czytania w namiocie itp.
- **A w razie deszczowej pogody** – ułożmy krzyżówki z tytułów książek, nazwisk autorów lub bohaterów, zabawmy się w literackie kalambury i... czytamy dzieciom i sobie, czytamy, czytamy...
- **9 sierpnia obchodzimy Światowy Dzień Miłośników Książek, a także rocznicę urodzin Tove Jansson** – fińskiej pisarki, malarki, autorki książek o Muminkach. Sięgnijmy po któryś z jej muminkowych, obdarzonych specyficznym humorem tomów. Warto też przeczytać jej poetycką autobiografię *Córka rzeźbiarza*.
- **15 sierpnia przypada rocznica urodzin Jana Brzechwy** – polskiego poety, autora wielu znanych bajek i wierszy dla dzieci: *Akademia Pana Kleksa*, *Przygody Pchły Szachrajki*, *Brzechwa Dzieciom*, *Sto bajek i wiele innych*. Czytanie dzieciom wierszy Brzechwy – obowiązkowe, podobnie jak nauczanie dzieci kilku z nich na pamięć.
- **20 sierpnia obchodzimy rocznicę urodzin Bolesława Prusa** (Aleksandra Głowackiego) – pisarza i publicysty, współtwórcy polskiego realizmu. Sięgnijmy po jego wybitne utwory, zwłaszcza nieśmiertelnego *Faraona* oraz *Lalkę*.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

- W sierpniu proponujemy rozpocząć przygotowania do wdrożenia stałego programu „Czytające Szkoły” i „Czytające Przedszkola” w placówkach, które jeszcze do niego nie przystąpiły. Nieprzekonanych może przekonać książka Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej *Wychowanie przez czytanie* oraz rezultaty dużego badania przeprowadzonego na zlecenie Fundacji po dwóch latach realizacji programu w szkołach i przedszkolach https://calapolskaczytadzieciom.pl/wp-content/uploads/2020/09/Raport_finalny_OE_sktrocony.pdf

Osoby, które chciałyby się osobiście włączyć w krzewienie idei czytania dzieciom w lokalnym środowisku, zapraszamy do współpracy w charakterze Liderów kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”.